Nr. 455. Kraków, Niedziela 10 Września 1916. Rok XXXV.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	ćwierćrocznie	miesięcznie
W miejscu	32 kor. — h.	16 kor. — h.	8 kor. — h.	2 kor. 70 h.
W Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką poczt.	39 —	19 50	9 80	3 30
z dwurazową	46 —	23 —	11 50	3 90
W Państwie Niemieckiem	48 —	24 —	12 —	4 —
W innych państwach	60 —	30 —	15 —	5 —

Za odnoszenie do domu miesięcznie 60 hal., kwartalnie 1 kor. 80 hal.

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy" w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi Nr 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572.
Nr rach. pocz. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 3 i w Biurze Piohna, ulica Karola Ludwika 8.

Cena numeru 12 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują: zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy", — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salamonowej, ul. Szczepańska 9, Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 3. — W Jarosławiu J. Szczyński. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 14 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz 20 h. — Nadesłane po 90 h od wiersza. — Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Na rumuńskim teatrze.

Kraków, 10 września.

(K. s.) Pochód rumuński w głąb Siedmiogrodu dość szybko stanął, Rumuni musieli rozwinąć swoje linie etapowe przez przełęcze górskie do nowo zajętych obszarów, co widocznie wymaga u nich dość wiele czasu. Czoła szesnastu kolumn, któremi armia rumuńska równocześnie wdarła się do Siedmiogrodu, oparły się o obronną linię austryacko-węgierską. Teraz armia rumuńska musi dążyć do skonsolidowania tych szesnastu kolumn, ustawionych ekscentrycznie na kształt rozwiniętego wachlarza i ustawienia ich w jednolitą linię atakową czy w danym razie obronną. Będzie to manewr dla p. Iliescu niewątpliwie bardzo trudny. W górach siedmiogrodzkich bowiem na przestrzeni przeszło pięciuset kilometrów ma on z szesnastu linij biegnących z rozmaitemi odchyleniami ze wschodu na zachód sformować teraz linię o zasadniczym kierunku północ-południe. Do ustawienia i umocnienia takiej linii na trudnym siedmiogrodzkim terenie Rumunia ma zamało wojska, tem bardziej, że coraz większych jego ilości będzie potrzebowała na przeciwnej stronie, mianowicie nad Dunajem. Wskutek tego wojskom rumuńskim w Siedmiogrodzie grozi poważne niebezpieczeństwo, że ustawienie ich zachowa nadal ten pierwotny ekscentryczny charakter, który uniemożliwia ich współdziałanie na zagrożonych punktach. Dlatego też po ochłonięciu z pierwszego wrażenia, jakie wywarło tak szybkie i łatwe zajęcie przez Rumunów dość szerokiego pasu pogranicznego w Siedmiogrodzie, zaczyna ustalać się po obu walczących stronach opinia, że sprawie jest tu jeszcze bardzo daleko do rozstrzygnięcia i że samo to rozstrzygnięcie jest dla Rumunii i koalicyi bardzo wątpliwem.

Równocześnie nad Dunajem ułożyły się dla Rumunów stosunki wojenne w sposób wręcz groźny. Mocarstwa centralne i Bułgarya ujęły tu inicyatywę w swoje ręce i pchnęły swe wojska, oddawna na ten cel przygotowane, ku Dunajowi i Dobrudży. Bułgarzy osiągnęły w walkach z Sarrailem znaczne sukcesy, a przedewszystkiem takie skrócenie i umocnienie swego macedońskiego frontu, że mogą go już bronić stosunkowo niewielkiemi siłami, uzyskali przez to bardzo znaczną swobodę ruchu na północy, którą też z imponującą energią i trafnością postanowili wyzyskać.

Ponieważ wojska rosyjskie i rumuńskie rozpoczęły marsz przez Dobrudżę celem zaatakowania Bułgaryi na najbardziej odsłoniętym i płaskim odcinku jej granicy między Dunajem a morzem, przeto Bułgarzy i Niemcy uprzedzając ten atak, sami ruszyli do rumuńskiej Dobrudży i według relacyi obustronnych już od kilku dni stoją w ścisłym kontakcie z armią Iwanowa. Cel tego uderzenia niemiecko-bułgarskiego w głąb rumuńskiej Dobrudży wyjaśnia dokładnie mapa. Sucha granica rumuńsko-bułgarska między kolanem Dunaju a morzem wynosi 160 klm. Potem terytoryum Dobrudży zwęża się lejowato ku północy, tak, że już na wysokości Konstancy szerokość jego między Dunajem a morzem wynosi tylko 50 kilometrów. Tu mniej więcej spotkają się ze sobą obie nieprzyjacielskie armie. Siły Iwanowa szacują na 250 do 400 tysięcy ludzi. Ale jakiekolwiek one są, tu na tym wąskim skrawku ziemi między morzem a Dunajem, którego szerokość i bagnistość brzegów wyklucza wręcz zmienianie brzegów, nie będą się one mogły rozwinąć do żadnych większych manewrów strategicznych celem okrążenia lub objęcia armii bułgarsko-niemieckiej. Musi tu przyjść do walk wyłącznie frontowych na wąskim, bo tylko 50-kilometrowym odcinku, a w takich walkach przewaga liczebna jednej strony nad drugą gra minimalną rolę.

Poza tym jednak dobrudżańskim manewrem bułgaro-niemieckim, który da się porównać z zatarasowaniem bramy od wewnątrz, inne wojska bułgaro-niemieckie ruszyły ofenzywnie wprost na Bukareszt, atakując silny przyczółek mostowy rumuński Tutrakan, broniący przez Dunaj w odległości 50 kilometrów od Bukaresztu. Zdobycie silnego tego rumuńskiego punktu oparcia, którego broniły dwie pełne dywizye piechoty, liczne wojska pomocnicze i silna nowoczesna artylerya, przypomina wstępne boje pod twierdzami belgijskiemi. Bułgaro-Niemcy wzięli tę twierdzę rumuńską w ciągu trzech dni razem ze wszystkiem, co w niej znaleźli. Ale ten bardzo poważny sukces jest drugorzędnym wobec znaczenia strategicznego, jakie to błyskawiczne sforsowanie Tutrakanu i otwarcie sobie przejścia przez Dunaj właśnie w tem miejscu posiada dla armii atakującej. Oto będąc w posiadaniu tego przyczółka mostowego, może ona rozpocząć natychmiast forsowanie przeprawy przez Dunaj i opanowania znacznego odcinka północnego brzegu tej rzeki, celem założenia na nim silnej bazy do ofenzywy na Bukareszt. Należy przypuszczać, że nie minie tydzień, a komunikaty armii sprzymierzonych przyniosą nam ciekawe wiadomości na ten temat.

Tak więc obraz obecnej sytuacyi militarnej na teatrze rumuńskim składa się z trzech zasadniczych partyj. Jedna część wojsk rumuńskich i to z pewnością najznaczniejsza, znalazłszy się w górach siedmiogrodzkich dąży do nowego ustawienia się we froncie od północy ku południowi z kierunkiem uderzenia na zachód. Druga część rozbita pod Tutrakanem musi koncentrować się gdzieś w pobliżu Bukaresztu dla obrony tej stolicy, najważniejszej zarazem twierdzy i węzła kolejowego, tudzież formować się do obrony przejść Dunajowych. Wreszcie zupełnie »a parte« walki w Dobrudży, gdzie zmasowane wojska rosyjsko-rumuńskie, zamknięte między morzem a Dunajem, muszą przeć naprzód na żelazną bramę bułgarsko-niemiecką, nie mogąc połączyć się z wojskami rumuńskiemi, broniącemi Bukaresztu.

Tak więc już na końcu drugiego tygodnia operacyj na nowym teatrze rumuńskim, widzimy tam po stronie Rumunii i Rosyi zupełnie bezprzykładne rozbicie i brak wszelkiego organicznego związku między trzema prowadzonemi operacyami. Siły rumuńskie rozdzielone zostały na trzy części i rozrzucone między doliną Maroszu w Siedmiogrodzie a Dunajem w Dobrudży. Wzajemna ich korespondencya równa się zeru. Osaczenie armii rumuńskiej rysuje się już teraz dość wyraźnie. Zależnie od tempa, z jakiem nastąpi sforsowanie Dunaju pod Tutrakanem i następne operacye ofenzywne przeciw Bukaresztowi ciśnienie ich na nieustawioną jeszcze strategicznie armię rumuńską w Siedmiogrodzie ujawni się niechybnie w ten sposób, że w armii tej zapanuje wzrastająca z godziny na godzinę tendencya — ku tyłowi.

W tej chwili wygląda to jeszcze bardzo na paradoks. Ale niebawem snadno okazać się może, że wystąpienie Rumunii było dla mocarstw centralnych nie utrudnieniem, ale — ułatwieniem kwestyi zasadniczej w tej wojnie, niestety dość często niedocenianej, mianowicie kwestyi radykalnego uporania się z Rosyą, jako czynnikiem militarnym.

Komunikat sztabu austro-węgierskiego.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego).

Wiedeń, 10 września.

Urzędowo ogłaszają:

Wschodni teren wojenny.

Front rumuński: W walkach po obu stronach gościńca Petroseny—Hatszeg wojska nasze odrzuciły nieprzyjaciela na 4 klm. wstecz do jego pierwotnych pozycyj. Nowy silny atak nieprzyjacielski na prawe skrzydło tej grupy spowodował jej cofnięcie do poprzednich pozycyj.

Kilka prób nieprzyjaciela, by z wojskiem i z kawaleryą posunąć się naprzód ku wzgórzom na zachód od Csik—Szereda, zostało udaremnionych. Zresztą położenie niezmienione.

Front generała kawaleryi arcyks. Karola: Po wielu daremnych szturmach znacznych sił nieprzyjacielskich na wzgórza na wschód od doliny Cibo opanował nieprzyjaciel niektóre części tego odcinka frontu. — Na innych częściach naszego frontu karpackiego panował wczoraj stosunkowy spokój.

We wschodniej Galicyi na południowy wschód i na południe od Brzeżan próbował nieprzyjaciel wczoraj znowu przełamać nasze linie; został jednak wszędzie odrzucony wśród jak największych strat dla siebie. Szczególnie podnieść trzeba dzielne zachowanie się walczących w tej okolicy wojsk otomańskich. W tych walkach nieprzyjaciel utracił 1.000 żołnierzy w jeńcach i 5 karabinów maszynowych.

Front generała marszałka polnego ks. bawarskiego: Położenie niezmienione.

Włoski teren wojenny.

Nieprzyjacielski ogień działowy ożywił się po południu na froncie między Monte Santo a morzem. Także na froncie tyrolskim Włosi bezskutecznie ostrzeliwali wiele odcinków. — Odparto nieprzyjacielskie patrole i oddziały, które na kilku punktach usiłowały posunąć się naprzód.

Włoski okręt powietrzny pod Nabresiną rzucił bomby, nie wyrządzając szkody.

Południowo-wschodni teren wojny.

U c. i k. wojsk niema żadnej zmiany.

Zastępca szefa sztabu generaln., v. Höfer,
marszałek polny porucznik.

Komunikat naczelnego kierownictwa armii niemieckiej.

(Telegram c. k. Biura korespondencyjnego).

Berlin, 10 września.

(Biuro Wolffa). Wielka główna kwatera ogłasza 9 września:

Zachodni teren wojenny.

Nieprzyjacielskie ataki piechoty nad Somme za dnia ustały. Angielskie częściowe przedsięwzięcie koło lasu Foureaux i nocne ataki francuskie przeciw odcinkowi Berny — Deniecourt nie udały się. Oczyściliśmy małe części naszego stanowiska, które pozostały były w ręku nieprzyjacielskiem. Walka artyleryi trwa dalej.

Na prawo od Mozy bój na północny wschód od warowni Souville ożywił się znowu. Po pełnych zmiennego szczęścia walkach odzyskaliśmy część utraconego tutaj terenu. W nocy gwałtowny obustronny ogień działowy od warowni Thiaumont aż do lasu Chapitre.

Wschodni teren wojenny.

Grupa ks. bawarskiego: Nic nowego.

Front generała kawaleryi arcyks. Karola: Dalsze ataki rosyjskie między Złotą Lipą a Dniestrem nie miały także wczoraj powodzenia. Te oddziały nieprzyjacielskie, które były wtargnęły, wyparto znowu z naszych rowów i na froncie wojsk otomańskich poza rosyjskie stanowiska wyjściowe. Przeszło 1.000 jeńców i wiele karabinów maszynowych zostało w naszem ręku.

W Karpatach nieprzyjaciel rzucił wielkie siły na nasze stanowiska na wzgórzach na zachód i na południowy zachód od Szipotu i pod Dorna Watrą. Na północny zachód od Capula usunięto się pod naciskiem.

Bałkański teren wojny.

Pod Dobričem ponowny nieprzyjacielski atak znowu się rozbił.

Pierwszy generalny kwatermistrz:
Ludendorff.

Walki w Dobrudży.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Berno, 10 września.

W telegramie, nadeszłym tu z Londynu, wskazują na nadzwyczaj doniosłe znaczenie faktu, iż wojska rosyjskie stanęły natychmiast u boku armii rumuńskiej, przyczem zaznacza się z naciskiem, że trzy dywizye rosyjskie, które pod Reni przekroczyły Dunaj, stanowią tylko przednią straż wojsk rosyjskich. Tymczasem zdaje się, że trudne położenie czwartej armii rumuńskiej, dowodzonej przez generała Presana, spowodowane zostało w gruncie rzeczy przez to, że **Rosyanie albo nie na czas albo w niedostatecznej liczbie wysłani zostali do Dobrudży.**

Artykuł, ogłoszony w »Zürcher Post«, a pochodzący ze specyalnego źródła wojskowego, wskazuje, że wobec nadzwyczajnych strat, poniesionych przez armię rosyjską w ostatnim kwartale, należy się zapytać, czy Rosya dostarczy w dostatecznej mierze tych posiłków dla Rumunii. Jest rzeczą jasną, coby za znaczenie miał dla Rumunii fakt, gdyby oczekiwana i przyrzeczona pomoc nie nadeszła w dostatecznej mierze.

Co się tyczy możliwości sforsowania Dunaju, należy mieć przed oczyma, że prawie wszędzie bułgarski, prawy brzeg Dunaju, panuje nad lewym — rumuńskim. Twierdze Ruszczuk i Widdyn są dla Bułgarów silnymi punktami oparcia, a flotyla austro-węgierska opanowuje w zupełności rzekę.

Położenie wojsk bułgarskich na froncie salonickim jest tak znakomite, że przy pomocy słabych stosunkowo sił odeprzeć można nawet potężne ataki. O możliwości przełamania frontu bułgarskiego przez Sarraila nie można nawet poważnie mówić.

Nowe ugrupowanie wojsk rumuńskich.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Berno, 10 września.

Wedle paryskiego telegramu tutejszej agentury koalicyi »Libre Parole« donosi, że **wojska rumuńskie muszą być na nowo ugrupowane.** Jako przyczynę tego zarządzenia podaje dziennik fakt, że pierwsza faza ataku rumuńskiego została przez przejście przełęczy ukończona.

Wyjazd poselstwa i kolonii austro-węgierskiej z Bukaresztu.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 10 września.

Według zawiadomienia, przesłanego przez rząd holenderski austro-węgierskiemu ministrowi spraw zewnętrznych, dotychczasowy poseł austro-węgierski w Bukareszcie hr. Czernin opuścił z członkami poselstwa Bukareszt 6 września i rozpoczął podróż przez Rosyę do Szwecyi. Dzień przedtem jeszcze znajdujący się w Rumunii austro-węgierscy funkcyonaryusze konsularni i około 60 członków kolonii austryackich i węgierskich wyruszyło tą samą drogą. Dla ich transportu przygotowano osobne pociągi.

Pismo odręczne króla rumuńskiego do cara.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Zurych, 10 września.

Wedle doniesień dzienników francuskich, oficer rumuńskiego sztabu Coanis przybył do głównej kwatery rosyjskiej **z odręcznem pismem króla rumuńskiego do cara.**

Sarrail przed dymisyą.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Genewa, 10 września.

»L'Oeuvre« donosi:

Na następcę generała Sarraila upatrzony jest generał Gouraud. Naczelna komenda zwlekała dotąd z usunięciem Sarraila tylko ze względu na socyalistów.

Klerykalna prasa paryska atakuje w dalszym ciągu Sarraila, oświadczając, że musi on natychmiast spowodować odciążenie na froncie rumuńskim.

Komunikat turecki.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Konstantynopol, 10 września.

Główna kwatera donosi pod datą 4 bm.:

Front w Iraku: Nie było żadnych zdarzeń. Na rosyjskim froncie w Persyi na prawem skrzydle na wschód od Hamadan utarczki.

Front kaukazki: W różnych odcinkach przyszło do utarczek patroli i lokalnych walk ogniowych. Dwa lokalne ataki dwóch nieprzyjacielskich batalionów zostały przez nasze kontrataki odparte. Wielu żołnierzy, jednego kapitana pojmano. W centrum utarczki patroli, dla nas korzystne. Słaby nieprzyjacielski oddział piechoty, który zaatakował część naszych wysuniętych naprzód pozycyj, został ze stratami dla siebie odparty. Zdobyto moc karabinów i przedmiotów wojennych. Na lewem skrzydle odparto atak nieprzyjacielskiej kompanii.

Sześć nieprzyjacielskich okrętów wojennych ostrzeliwało otwarte miasto Alexandrette. Przytem został zniszczony konsulat amerykański. Z ludzi nikt życia nie postradał.

Tajemnice organizacyi.

(Dokończenie.)

Są to właściwie rzeczy ogólnie wiadome, gdyż każdy z nas należy do kilku organizacyi, rozumie sens i braki swego kółka i kółek otaczających. Mimo to, aż nazbyt często lekceważy się u nas organizacyę, niedocenia się zawarte w niej wysiłki woli i umysłu. Pochodzi to nie tylko z pewnego rodzaju nienawiści do porządku, nienawiści, która dziś stroi się nawet w motywy rasowe i filozoficzne (wiadomo, jak Bergson w »Ewolucyi twórczej« szykanował porządek), — lecz także stąd, że wielu z nas od samego początku życia obywatelskiego wstawionych zostało w to, cobym nazwał systemem organizacyi wstecznych.

Co to jest organizacya wsteczna i czem różni się od organizacyi prawdziwej?

Na oko trudno ją odróżnić gdyż jedna i druga jest organiczną. Tylko, że w organizacyi wstecznej jednostka-kółko zwykła odczuwać nieznośną śmieszność i bezpotrzebność swoich funkcyi i swojej w tej maszynie egzystencyi. Podobnie niepotrzebnemi wydają się jej funkcye, spełniane przez inne kółka; wszystkie razem powinnyby się czuć bandą pasożytów, gdyby nie to, że maszyna taka posiada pewien instynkt samozachowawczy, z biegiem czasu cynicznieje, uzurpuje sobie nawet zasługi obywatelskie.

Zauważono nieraz, że podczas choroby chronicznej ciało przystosowuje się do pewnych jej wymagań, poddaje się im, wchodzi z niemi w kompromisy po początkowej walce. Ale nie jest to już samoleczenie się ciała, lecz objaw upadku.

Upadek niekoniecznie bywa pozbawiony życia. Gdy dąb gnije, pożywę znajdują przy nim rośliny i zwierzęta pasożytnicze. Czasem nawet jaki piękny kwiat tam się zabłąka.

Gdy taką organizacyę rozważać od strony umysłowej widzi się w niej bezduszny szablon, albo nieudolny plagiat (Bo: »si duo faciunt idem, non est idem). Mówi się wtedy o biurokracyi. Biurokracya byłaby właściwie czemś doskonałem gdyby była naprawdę wyrazem precyzyjności maszyny, kwintesencyą sumienności. Ale biurokracya posiada wszystkie wady wybujania zasady organizacyi, zaś ani jednej z jej zalet. Mnożenie się zapisanego papieru, celem wykazania się jak największą liczbą ekshibitów, jest jej fatalnem przeznaczeniem. Wykazał to swego czasu u nas p. Józef Olszewski w swojej znakomitej książce o biurokracyi. Im mniej się robi, tem więcej się musi pisać. Pisanie, które zwykle bywa tylko nieodzownym środkiem pomocniczym w organizacyi, staje się surogatem czynności. Ruchliwość biurokracyjna jest oznaką coraz bardziej postępującego rozkładania każdej czynności na jej poszczególne ogniwa — dreptaniem zamiast biegu. Znać, że ci co maszyną kierują, tracą pomysłowość i zastępują ją drobiazgowymi kautelami; tracą poczucie swoistości materyału, w którymby powinni pracować, to jest: zapomnieli już albo nie wiedzieli dobrze nigdy, jak wyglądają szczegółowe funkcye powierzonej im maszyneryi.

Przypatrując się organizacyi wstecznej od wewnątrz, to znaczy od strony wykonania, widzi się zupełny brak odpowiedzialności za wynik u organów wykonawczych. Na pozór maszyna funkcyonuje dalej dobrze, wszyscy dowodzą, że spełniają swoje obowiązki, ba nawet wykazują się nieraz wzorową pilnością i gorliwością, a jednak — skutku niema. Kierownicy, o ile jeszcze nie utracili oczu, badają, gdzie się jaka śrubka zepsuła, lecz nie mogą znaleźć żadnego błędu, lub też naprawiają to, co naprawy nie potrzebuje, mnożą znowu ruchliwość i papier. Wtajemniczeni zaś śmieją się po cichu z tych wszystkich usiłowań. Dziwią się ślepocie przełożonych, lecz wzruszają ramionami na ich nieudolność. Oni podwładni, nie są od tego, by pilnować całości i nie chcąc się wtrącać do »nieswoich rzeczy« milczą, patrząc, jak ci chodzą naokoło — tajemnicy. Tajemnica to bywa częstokroć publiczna. Wszyscy wiedzą, że się coś zepsuło, mówią sobie to po cichu, szmer się wzmaga, lecz nie dociera do miejsc kompetentnych; naokoło miejsca, które się psuje i cuchnie, wytwarza się atmosfera, jakby spisku. — Wytwarza się sytuacya, w której niema nikogo, ktoby się odważył zawiesić kotu dzwonek na szyi. Nikt nie ma na to ani cywilnej odwagi, ani ochoty. Tysiące względów knebluje usta. Jedni obawiają się, żeby ich nie posądzono o denuncyacyę, drudzy trzymają się zasady »ręka rękę myje« i nie chcą stracić korzyści, jakie płyną dla nich z takiego stanu rzeczy, trzeci znów nie przywiązują wagi do błędu, »który się zdarza wszędzie«, inni czują, że rzecz jest zbyt dwuznaczna i jako błąd jeszcze niejaskrawa. Względy towarzyskie i egoistyczne przeważą nad społecznymi. Zdarzy się wprawdzie anonim, potem przyjdzie rewizya, która jednak niczego nie wykryje.

Opowiadam tu schematycznie historyę — np. lwowskiej Kasy oszczędności. Lecz i inne instytucye, urzędy, ciała, przedsiębiorstwa, organizmy mniejsze, większe i największe mogą się także przejrzeć w tem zwierciadle.

W takiej wstecznej organizacyi odbywa się także dobór wsteczny — ludzi. Wszyscy się wzajemnie asekurują, wszyscy chcą być między sobą, u siebie. Wytwarza się także osobna ideologia, która każe widzieć błędy, jako zalety. Taki sobie miły »consensus omnium«... Gromadzi on nawet swoją tradycyę, swoich świętych i swoje świętości, urządza swoje jubileusze. Wszelkie odrodzenie, odświeżenie jest tu niemożliwe. Jest to już bowiem system uodporniony na zawsze, przed każdym »zamachem« poprawy szczelnie zamknięty. Od czasu do czasu modernizuje się, aby się tem lepiej zabezpieczyć przed interwencyą z zewnątrz i tem łagodniej, tem bezboleśniej gnić. »Lasciate ogni speranza...

Gdy taki system dozna wstrząśnienia, ujawni swoją starczość i niedołęstwo, szuka na to wyjaśnienia w różnych przyczynach zewnętrznych, nie w sobie. System odmładza się wówczas — lecz jest to odmładzanie starej kokoty; zalepia wybite dziury — klajstrem, przez który za najbliższym razem znowu przeciska się woda. Niemoc samonaprawy ujawnia wtedy całą beznadziejność systemu. Jest to próchno, skazane na kopnięcie mocnym, choćby zabłoconym butem...

Ale jest jeden wypadek, w którym organizacya wsteczna wytwarza się, jako samoobrona społeczeństwa. Powstaje w niem coś, jak bierny opór, spisek wszystkich przeciw organizacyi narzuconej. Niema nikt interesu, by się taka organizacya udała, wszyscy jednak obawiają się wystąpić przeciw niej wręcz. Tak jest np. w Rosyi, tak się zachowują narody ujarzmione przeciw swoim władcom. Oszukują ich, nie spełniają narzuconych funkcyi, lub spełniają je niedbale, a nawet z umysłu źle. — Wszyscy stają się wspólnikami takiego uwstecznienia organizacyi. Nikt nikogo nie wyda. Między sobą się kłócą, ale na zewnątrz milczą solidarnie.

Jest to broń rozpaczliwa. Jest to broń słabych, demoralizująca ich samych i niebezpieczna, obosieczna. Oszukujący oszukują nieraz sami siebie, gdyż wychowują się, jak najgorzej. Maska przyrasta im do twarzy, bierny opór staje się biernością bez oporu...

Opowiadam tu sprawy najcodzienniejsze, trzeba tylko pod tę algebrę podłożyć sprawy konkretne. Trzeba się rozejrzeć i zobaczyć te systemy szczelnie, beznadziejnie zamknięte, na których jest napisane:

»Lasciate ogni speranza...

Karol Irzykowski.

Bitwa nad Somme.

Kraków, 10 września.

Na froncie zachodnim ciągle jeszcze szaleje bitwa nad Sommą, prowadzona z zaciętością wprost niesłychaną. Ogień artyleryi francusko-angielskiej w perzynę obraca wszystkie rowy przednich stanowisk niemieckich. Poza niemieckiemi liniami deszcz granatów zasypuje wszystkie dostępy, któremi sprowadzać można na front rezerwy lub podtrzymywać dowóz. Nigdy nie widziano takich mas pocisków, jak te, które zasypują obecny front niemiecki w okolicach rzeki Sommy. Po takiem przygotowaniu artyleryjskiem ruszają do ataku na próżne zdawałoby się rowy nieprzyjacielskie kolumny. Idzie do szturmu nieprzyjaciół mrowie. Dnia 4 września atakowało na drobnym stosunkowo odcinku aż 10 francuskich dywizyj, dnia 5 września zaś pełnych 28 dywizyj francusko-angielskich. Zdawałoby się, że wobec takiego potopu atakujących nic się nie ostoi i że wreszcie dokonać się musi ów upragniony przez koalicyę przełom na zachodnim froncie, po którym zapowiadają sobie wypędzenie Niemców z granic Francyi i rozstrzygnięcie wojny światowej. A jednak w rezultacie pokazuje się, że wszystkie te ofiary niezmierzone w materyale wojennym i ludzkim doprowadzają ledwie do przesunięcia niemieckiej linii o kilka kilometrów dalej ku wschodowi. System rowów i urządzeń obronnych, jakie założyli Niemcy na zachodnim froncie jest tak silny, że nie starczy wprost sił do przełamania go metodami, praktykowanemi dotychczas.

Ofenzywę swoją podjęli Anglicy i Francuzi po obu brzegach rzeki Sommy, gdzie ona z południowego przybiera kierunek zachodni, w okolicy miasta Peronne. Front sprzymierzonych potężnym klinem wciskał się tu w stanowiska niemieckie. Ten wrąb trójkątny frontu pozwalał sprzymierzonym prowadzić artyleryjski ogień flankowy z obu stron na stanowiska niemieckie w północno-wschodnim i południowo-wschodnim kierunku. Wreszcie postanowiono od podstawy trójkąta tego w obu kierunkach ruszyć do ataku, by sukces dotychczasowy rozszerzyć. Na południe od Sommy atak rozwijał się w kierunku linii kolejowej Peronne-Roye. Celem jego było dotarcie do samej rzeki, płynącej tu w kierunku północnym. Na północ od Sommy wychodził atak z trójkąta wytworzonego przez rzeki Somme i Ancre, na linii, sięgającej od Thiepval nad Ancrą aż do Clery ponad Sommą. Na tym odcinku atak dotrzeć miał zapewne do traktu, wiodącego z Peronne do Bapaume, który stanowi przedłużenie rzeki Sommy w północnym kierunku.

Z końcem sierpnia otwarli tedy sprzymierzeni straszliwy swój ogień bębniący na całej przestrzeni od Barleux do Soyécourt. Pomiędzy Estrées a Soyécour doszło do walki wręcz. Ataki francuskie wszakże zostały odparte. Wówczas uderzyli z niezmierną gwałtownością Anglicy po obu brzegach rzeki Ancry, zwłaszcza pomiędzy Thiepval a lasem Dilville. Punktem ogniskowym walki stała się ferma Mouquet. Natarcie angielskie załamało się pośród ciężkich strat. Było to dnia 3 września. Otwarto tedy ponownie nader silny ogień działowy i około południa rozpoczął się atak francuski na przestrzeni sześciu kilometrów, pomiędzy Guillemont a Clery. Francuzi w gwałtownym rozpędzie zdołali opanować Guilemont, grupę domów Le Forest oraz część Clery.

Po tem nadzwyczajnie silnem uderzeniu sprzymierzonych na północ od Sommy nastąpił 4 i 5 września niespodziewany ogólny atak Francuzów na południe od tej rzeki. Zajęli wioskę Chilly, na południe od Lihns i usadowili się w Soyécourt. Wypchnęli również Niemców ze stanowisk pod Vermandovillers, lecz wkrótce musieli zdobycz swoją porzucić. Zajęli wielki park zamku Deniécourt, z którego Niemcy ich wyrzucili z powrotem. Osiągnęli również sukcesy pod Barleux, Niemcom udało się wszakże odzyskać dawne rowy. Wszelkie dalsze ataki odpierają Niemcy zacięcie, zabierając przytem jeńca.

Równocześnie z tem uderzeniem na południe od Sommy próbowali Anglicy ataków w lesie Delville, oraz w kierunku Ginchy. Zarówno te ataki pozostały bez rezultatu, jak i francuskie, podjęte nieco bardziej na południe w kierunku Combres, w połowie linii powietrznej pomiędzy Peronne a Bapaume. Francuzi tak byli pewni swego, że oficerowie ich konno jechali na czele kolumn do szturmu, by nie potrzebować się wysilać zbytnio przy przeskakiwaniu przez rowy. Nadzieje wszakże i tutaj zawiodły.

Linia niemiecka na północ od Sommy przesunęła się tedy ku wschodowi nieco, przełamać się jednak nie dała. Najbardziej na północ wysuniętym punktem, w którym linia ta została wgnieciona, jest Ginchy. Przebiegając na południowy zachód od tej miejscowości, ciągnie się następnie na południowy zachód od Combles, biegnie na wschód od fermy de l'Hopital na zachód od Bois Marriere ku wschodniemu skrajowi Clery, dochodząc w tem miejscu do doliny rzeki Sommy. Front przesunął się ku wschodowi wprawdzie, dzięki temu wszakże wyrównał się nieco, mniej narażony odtąd na flankowy ogień artyleryjski, który go razil z trójkąta francuskiego przy Peronne.

Walka na całym odcinku frontu trwa jeszcze. Rowy przechodzą z rąk do rąk. Walczy się o każdy kilometr, o każdą piędź ziemi niemal z poświęceniem najwyższem. Zdaje się tedy, że dziś już powiedzieć można, że wielka ofenzywa francusko-angielska nad Sommą podzieli tylko losy ofenzyw poprzednich. Nie udało się nigdzie przełamać nawet pierwszego stanowiska wojsk niemieckich. Stanowisko to zaś wedle sprawozdawców wojennych składa się z trzech linij rowów, z których każda z kolei przemienia się w równie silnie obwarowaną, jak zdobyta poprzednio. Przypuściwszy nawet, że nieprzyjaciołom udałoby się zająć wszystkie trzy linie pierwszego stanowiska wojsk niemieckich, natrafiliby za niemi tylko na stanowiska dalsze, a z niemi na nowe systemy rowów, uzbrojonych wedle wszelkich wymogów techniki pozycyjnej walki. Z tej fazy walki pozycyjnej na zachodzie wojna żadną miarą dotychczas wydostać się nie może i wątpić należy, czy się wydostanie jeszcze.

Stopp.

Nowe podatki.

I.

Ogłoszone teraz nowe rozporządzenia podatkowe pozwalają ocenić cały plon podatkowy. W poprzednim roku i bieżącym skarb państwowy powiększył swoje dochody o 100 mil. koron przez podwyższenie podatku od wódki, podatku spadkowego, należytości sądowych i asekuracyjnych, oraz cen tytoniu. Niedawne podwyższenie podatku od piwa przyniesie w normalnych czasach 50 mil. koron. Cztery najnowsze rozporządzenia obejmujące: dodatki od dawnych podatków, podwyższenie stempli i należytości, wprowadzenie nowego podatku od zapałek i zapalniczek, wprowadzenie nowego podatku od totalizatora i zakładów giełdowych, — powiększają dochód skarbowy o 310 milionów, z czego na same tylko dodatki przypada 210 mil. Ponieważ roczne oprocentowanie od dotychczasowych pożyczek wojennych wynosi 750 mil. koron, pozostaje jeszcze do pokrycia około 290 mil. koron, co będzie uskutecznione przez podwyższenie taryfy kolejowej, oraz należytości pocztowych i telegraficznych.

Przytoczona w komentarzu rządowym do nowych rozporządzeń kwota 750 mil. koron oczywiście nie obejmuje całego nowego zapotrzebowania. Nacisk bowiem na budżet jest podwójny: przez oprocentowanie pożyczek, i przez ubytek w dotychczasowych dochodach z podatków, należytości i ceł wskutek osłabienia życia gospodarczego. Dla pokrycia tego ubytku już przedtem musiał zarząd skarbu chwycić się pewnych podwyższeń podatkowych, zawczasu też stworzył sobie rezerwę w podatku od zysków wojennych. Ponieważ teraz w Niemczech odbywa się subskrypcya na piątą pożyczkę wojenna, można się domyślać według dotychczasowych doświadczeń, że i tutaj w tym roku jeszcze stanie się to samo, a wtedy oprocentowanie znowu urośnie. Obraz nie jest więc jeszcze zupełny, dopiero koniec wojny wycieniuje go we wszystkich szczegółach. Bądź co bądź przyznać trzeba, że monarchia prowadzi wojnę taniej niż reszta głównych mocarstw, a nieco tylko drożej niż Włochy.

Rząd kładzie nacisk na to, że plan jego jest prowizoryczny, gdyż zapowiada w 7 artykule nowych rozporządzeń, że nowe dodatki do bezpośrednich podatków pobierane będą »bis auf weiteres« (aż do dalszych zarządzeń). Mamy więc znowu jodno prowizoryum, ale tym razem jest ono konieczne. Wszak po wojnie trzeba się będzie zastanowić nie tylko nad oprocentowaniem nowych długów lecz także nad ich zamortyzowaniem, a przytem zreformować cały system podatkowy, już choćby dla wyszukania nowych źródeł, jeżeli nie ze względu na to, żeby przez taką reformę uregulować i odrodzić siłę podatkową ludności. Ale prowizorya w Austryi mają to do siebie, że pozostają na stałe. Po wypadkach roku 1848 i 1849, tudzież po wojnie roku 1859 wprowadzono w Austryi nadzwyczajne dodatki podatkowe, które pozostały aż do roku 1898, kiedy je zluzował nowy podatek osobisto-dochodowy. Wpływ tych dodatków pomyślanych, jako prowizoryczne, jednak potem zakorzenionych, nie był korzystny, gdyż spóźnił tempo rozwoju niektórych grup gospodarczych w Austryi.

Jeszcze jeden wzgląd skłania zarząd skarbu do wstrzymania się z programem definitywnym. Oto podczas gdy w Anglii, we Francyi, w Niemczech, a obecnie i na Węgrzech podatki uchwalają parlamenty i rzeczywiście bardzo radykalne zmiany w tym kierunku przeprowadzają, w Austryi powołuje podczas wojny do życia czarodziejska różdżka § 14. — Rzeczą więc kurtuazyi politycznej było nadać nowym podatkom cechę prowizoryczności. Ta kurtuazya była zarazem cnotą z potrzeby. — Austryacki system podatkowy jest przestarzały, nie dopasowany do nowoczesnych warunków zarobkowych i stosunków majątkowych, jego środki techniczne są nieudolne, nie wnikliwe. Rząd sam przyznaje, że brak mu teraz aparatu do eksploatowania nowych źródeł podatkowych. Na tym przykładzie najlepiej się pokazuje, jak przed obecną wojną pojmowano wszędzie ono osławione »para bellum«, które miało zapewniać pokój. Pojmowano je tylko, jako pogotowie militarne, a nie także jako pogotowie gospodarcze całego społeczeństwa. — Już podczas owego pokoju zbrojnego społeczeństwo musiało się zrzekać niejednej inwestycyi na rzecz zbrojeń. Dopiero teraz pokazuje się, jak ważnym czynnikiem podczas wojny jest także zbroja gospodarcza społeczeństwa a finansowa państwa, i jak jedno z drugiem w ścisłym pozostaje związku. Podatki od zysków są nierówno rozłożone, podatek dochodowy jest jednostronny, ważnych form podatkowych, jak podatek majątkowy, brak jest zupełnie, wskutek czego ciężar w różny sposób ciśnie na różne klasy społeczne i różne gałęzie zarobkowe; prócz tego wyczerpano przedwcześnie różne rezerwy podatkowe, któreby się teraz przydały. Nową kreacyą jest dziś jedynie podatek od zysków wojennych, ale ponieważ Austrya nie posiada katastru majątków, przyczepiono ten podatek do ogólnego podatku zarobku i do podatku dochodowego, zamiast oprzeć go na zasadzie przyrostu wartości. Dlatego prowizoryum było dziś najlepszym ominięciem nowych problematów. W ten to sposób jedne prowizorya rodzą następne.

Stwarza to prowizoryum tylko dwa nowe podatki: od zapałok i od totalizatora, poza tem są to podwyższenia i dodatki. Są to jednak dodatki ogromne, równające się w niektórych działach prawie podwojeniu podatku. Dotychczas znano tylko dodatki krajowe i gminne, teraz mamy dodatki państwowe. Kraje z tego nowego powiększenia dochodów nie otrzymują nic, gdyż dodatki mają wyraźnie charakter wojenny. Już przy podwyższeniu podatku od piwa uszczuplono kompetencyę podatkową krajów, wynagradzając je za to sowitą darowizną. Obecnie państwo powiększyło swoje dochody o jedną czwartą, nie wspominając nic o krajach. Tak to siłą rzeczy wskutek wojny odbywa się centralizacya. Brak jest również wzmianki o ulgach podatkowych na rzecz ofiar wojny; być może, iż tę lukę uzupełni jeszcze rozporządzenie wykonawcze. Byłoby to koniecznem, gdyż kataklizm wojenny zwłaszcza w Galicyi naruszył stosunki zarobkowe i dochodowe wielu podatników; więc przynajmniej jakimiś wyjątkami należy złagodzić szablon dodatków. Co prawda podatek budynkowy, domowo-klasowy, i podatek od płac zostały uwolnione od podatków; jest to wyjątek zarówno chwalebny, jak konieczny, gdyż należało przynajmniej czynsze uratować od ogólnej drożyzny, a podatek od płac i tak już dziś stanowi wysoką specyalną daninę od dochodu z czystej pracy. Mimo to powinny być poczynione także wyjątki według jednostek i krajów, co też niewątpliwie się stanie.

Kronika.

Kraków, 10 września.

Konferencya posłów demokratycznych parlamentarnych i sejmowych odbędzie się w sobotę, dnia 16 b. m., o godzinie 4 po południu, i w niedzielę, dnia 17 b. m., o godzinie 10 rano w Krakowie w gmachu magistratu.

Minister dr Morawski odjechał wczoraj wieczorem do Wiednia.

Zarząd główny Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych z okazyi rozpoczęcia się roku szkolnego w szkołach średnich zwraca się z usilną prośbą do dyrekcyj zakładów, zarządów Kół T. N. S. W., oraz do wszystkich kolegów, by przy wszelkich składkach okolicznościowych nie zapominano o »Funduszu pomocy wojennej« im. dra Ignacego Dembowskiego, utworzonego przez zarząd główny Towarzystwa. Sam cel tego funduszu, udzielanie wsparć wdowom, sierotom i najbliższej rodzinie poległych profesorów uzasadnia aż nadto jasno słuszność apelu T. N. S. W.

Kierownictwo gimnazyum III. w Krakowie w miejsce zmarłego dyrektora ś. p. Tomasza Sołtysika objął radca szk. Dymitr Czechowski, profesor filologii w tym zakładzie.

Wpisy do szkół średnich w Krakowie. Ilość uczniów, którzy wpisali się do szkół średnich w Krakowie na rok szkolny 1916/17 do dnia 3 b. m., wynosi: gimnazyum św. Anny 340; gimnazyum św. Jacka 550; filia św. Jacka 446; gimnazyum Sobieskiego 697; gimnazyum IV. (realne) 594; gimnazyum V. 250; gimnazyum podgórskie 263; I. szkoła realna 322; II. szkoła realna 351.

Uczczenie pamięci Jadwigi z Łobzowa. Krakowskie Koło pań T. S. L., którego zmarła niedawno ś. p. Jadwiga Strokowa była współpracowniczką, zamierza w najbliższym czasie otworzyć w Zakrzówku ochronkę dziecięcą imienia zmarłej. Zarząd Koła pań T. S. L. uprasza członków, oraz wszystkie przewodniczące stowarzyszeń oświatowo-społecznych, w których ś. p. Jadwiga Strokowa była czynną, by zechciały wziąć udział w akcyi, mającej na celu stworzenie żywego pomnika dla zmarłej, która życiem całem i działalnością dała dowody głębokiego ukochania naszej dziatwy.

W dniu 12 b. m. w lokalu T. S. L. przy ul. Floryańskiej l. 15 odbędzie się w tym celu posiedzenie o godzinie 5 po południu, zwołane przez zarząd krakowskiego Koła pań T. S. L.

Podziękowanie dla T. S. L. Żołnierze polskiej narodowości, przebywający w szpitalu wojskowym Nr 6 w Wiedniu, nadesłali nam list z serdecznem podziękowaniem dla T. S. L. w Krakowie za założenie dla nich w tym szpitalu polskiej biblioteki, złożonej ze 100 blizko książek.

Ku czci ś. p. dra Jana Jakubowskiego, adwokata w Krakowie, odbyło się w dniu 7 b. m. nadzwyczajne zebranie pełnej Rady dyscyplinarnej krakowskiej Izby adwokackiej, której zmarły był długoletnim prezesem. Wiceprezes Rady, dr Ferdynand Maiss, podniósł w gorących słowach zasługi zmarłego na polu zawodowej i społecznej działalności, jego długoletnią a chlubną pracę na trudnem stanowisku prezesa Rady dyscyplinarnej, umiejętność godzenia obowiązków sprawiedliwego sędziego ze względami koleżeńskimi, tudzież niepospolite przymioty charakteru i serca, które zjednały mu powszechny szacunek, sympatyę i zaszczytną popularność — i wyrażając żal z powodu jego przedwczesnego zgonu, oddał cześć pamięci zmarłego. Do przemówienia wiceprezesa przyłączył się prokurator Izby, dr Tadeusz Federowicz, z wyrazami czci dla ś. p. dra Jana Jakubowskiego, a członkowie Rady oddali hołd zmarłemu przez powstanie i wysłuchanie obydwu przemówień stojąco. — Po tej żałobnej manifestacyi uchwalono przesłać kondolencyę wdowie zmarłego i wydelegowano z grona Rady komisyę w celu obmyślenia trwałego sposobu uczczenia jego pamięci.

Członkowie Rady złożyli w drodze składek zamiast wieńca na trumnę kwotę 210 K na fundusz wdów i sierót, pozostałych po adwokatach.

Z uniwersytetu. Piotr Metera, rodem ze Starowoli w Królestwie Polskiem, otrzymał w uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

Kurs pedagogiczny dla muzyków. Brak instytucyi, przygotowującej muzyków do zawodu nauczycielskiego w sposób systematyczny, dawał się u nas dotychczas dotkliwie we znaki. Tę lukę w pedagogicznem wykształceniu muzyków wypełnić ma utworzony przy konserwatoryum Towarzystwa Muzycznego Kurs pedagogiczny pod kierunkiem profesora Jana Drozdowskiego, którego prace pedagogiczno-muzyczne, wydane za granicą (pod pseudonimem Jordana), zdobyły należyte uznanie. Plan nauki obejmuje: pedagogikę gry fortepianowej (profesor J. Drozdowski), ogólne zasady pedagogiki (dr Józef Reiss), naukę harmonii (dr Z. Jachimecki), nadto naukę form muzycznych i historyę muzyki. W miarę potrzeby otworzy się kursa dla gry skrzypcowej, śpiewu i inne. Ponadto odbywać się będą lekcye poglądowe profesorów konserwatoryum, oraz demonstracye nowszych metod i systemów pod kierunkiem zaproszonych sił fachowych. Kurs rozpocznie się z dniem 1 października i potrwa do końca czerwca. Wyjaśnienia w kancelaryi Towarzystwa Muzycznego (Aleja Krasińskiego l. 14) między godziną 6 a 7.

Koncert w rowach strzeleckich w parku dra Jordana. W rowach strzeleckich w parku dra Jordana przygrywać będzie dzisiaj po południu muzyka wojskowa. Wstęp 40 hal. Dochód przeznaczony jest na cele dobroczynne.

Wpisy praktykantek handlowych do uzupełniającej szkoły handlowej żeńskiej w Krakowie na rok szkolny 1916/17 odbywać się będą od dnia 13 b. m. w szkole miejskiej im. Tadeusza Kościuszki przy ulicy Szujskiego l. 2, I. piętro, od godziny 6 do 8 wieczór.

Wpisy do szkoły dla sług żeńskich, założonej w roku 1890 staraniem i funduszami krakowskiego Towarzystwa Oświaty Ludowej i zostającej pod kierownictwem dyrektora Juliana Maciołowskiego, odbędą się w niedzielę, dnia 17 b. m., od godziny 3 do 5 po południu w kancelaryi szkoły miejskiej barakowej, Aleja Krasińskiego l. 11. Nauka rozpocznie się w niedzielę, dnia 24 b. m., o godzinie 3 po południu i odbywać się będzie każdej niedzieli od godziny 3 do 5 po południu.

OO. Bernardyni nadesłali nam list ze skargą na sąsiadów, którzy wyrzucają do warzywnego ogrodu klasztornego śmiecie, odpadki, szkło i t. p. i wyrządzają szkody w warzywach. Ponadto na placu przed kościołem bawią się gromadki opuszczonych chłopców, którzy tłuką szyby w oknach klasztornych, a niektórzy z nich przełażą przez mur do ogrodu i niszczą jarzyny.

Ogonki w dalszym ciągu stoją przed sklepami z cukrem i kawą, trafikami, oraz mleczarniami. Od dłuższego czasu w godzinach rannych i popołudniowych widać ogromny ogon przed związkowym sklepem mleczarskim na placu Szczepańskim, gdzie publiczność nabywa masło. Służące i gospodynie już na godzinę przed otwarciem sklepu gromadzą się tam i czekają cierpliwie na swoją kolej, by dostać choćby ćwierć funta masła.

Wczoraj w godzinach popołudniowych rozpoczęto sprzedaż papierosów w trafikach krakowskich. Trudno opisać tłok, jaki panował w tych lokalach, a raczej przed lokalami.

W poniedziałek rozpocznie się sprzedaż cukru w sklepach kolonialnych.

Kradzieże kieszonkowe mnożą się bardzo licznie w Wielkim Krakowie; do inspekcyj policyjnych nadchodzą liczne doniesienia na małoletnich złodziei, operujących przeważnie w ścisku przed sklepami i trafikami. Wczoraj wieczorem przed trafiką w Sukiennicach w krótkim czasie popełniono kilka kradzieży.

Powinno to być przestrogą dla wszystkich, którzy stoją w »ogonkach« przed sklepami, gdyż gromadki młodocianych złodziei uwijają się wszędzie i czyhają na pugilaresy, zegarki i portfele. Oprócz chłopców, w kradzieżach biorą udział także małoletnie dziewczęta.

Obuwie z papierowemi podeszwami. Jest ono jednym z różnych wynalazków wojennych, niestety niepożytecznych. Szereg ludzi łakomi się na nie ze względu na nizką cenę, niestety po to, by po dwóch dniach przekonać się, że obuwie jest zupełnie bezwartościowe i nieużyteczne. Doniesienia do policyi na sklepy taniego obuwia nie pomogą nic, jeżeli publiczność sama nie będzie się chroniła przed lekkomyślnymi wydatkami.

Kiermasz w Krzeszowicach. Na dochód Opieki wojennej nad legionistami odbędzie się w Krzeszowicach dzisiaj o godzinie 4 po południu wielki kiermasz, połączony z loteryą fantową i różnemi niespodziankami. Bufet i cukiernia na miejscu. Odjazd z Krakowa o godzinie 1.40 po południu. Odjazd z Krzeszowic o godzinie 8.30 wieczorem.

Spodziewać się należy, że cel szlachetny i kilkugodzinny pobyt w uroczych Krzeszowicach ściągnie licznych gości z Krakowa.

Kiermasz odbędzie się w parku »Zofii«, a w razie niepogody w »Łazienkach«.

Jak nas informują, komitet, urządzający kiermasz, pozyskał w ostatniej chwili niezwykłą atrakcyę, mianowicie dzięki uprzejmości zarządu wojskowego w Krakowie, ukaże się nad parkiem krzeszowickim w czasie zabawy aeroplan, który wykona szereg ewolucyj.

Z Królestwa Polskiego.

Telegram Warszawy do Węgrów. W uzupełnieniu sprawozdania ze zgromadzenia w Filharmonii warszawskiej, podajemy brzmienie telegramu, wysłanego przez zgromadzenie do węgierskiego prezydenta ministrów z powodu wypowiedzenia wojny przez Rumunię:

»Wielotysięczne zgromadzenie w stolicy Polski przesyła Panu wyraz sympatyi braterskiej dla narodu węgierskiego, napadniętego przez Rumunię, zmuszoną do wojny przez koalicyę. Rumunia popadłaby w większą nędzę przez swe zwycięstwo, aniżeli przez klęskę, gdyż w razie zwycięstwa, grozi jej protektorat Rosyi, który jest jarzmem.

Narodzie węgierski! Walka przeciw Rumunii, jest walką przeciw Rosyi. Na granicach Polski i na linii od Dźwiny aż po Pińszczyznę rozstrzygną się zarówno Twoje, jak i nasze losy. Jesteśmy pewni Twej waleczności i ufamy świetnym przymiotom armii niemieckiej. My sami chcemy czynnie wziąć udział w wojnie obecnej, która ukształtuje waszą i naszą przyszłość. Ten udział w wojnie uważamy za konieczny, aby wzmocnić nasze bezpieczeństwo narodowe i stanąć w obronie naszej godności narodowej. Dlatego życzymy sobie, aby mocarstwa centralne proklamowały jak najrychlej państwo polskie i umożliwiły utworzenie armii polskiej, któraby jeszcze w tej wojnie uczestniczyła przeciw wspólnemu wrogowi Rosyi za nasz byt i wasz.

Wspólność interesów i tradycyjna przyjaźń między narodem węgierskim i polskim darzą nas nadzieją, iż Węgrzy użyją swego wpływu, ażeby proklamowanie państwa polskiego i stworzenie armii polskiej dłużej się nie przeciągało, gdyż w wojnie każda zwłoka może się stać niebezpieczną«.

Dopuszczenie do Niemiec pism z Królestwa Polskiego. Do Niemiec dopuszczone są obecnie wszystkie pisma, wychodzące na obszarze gubernatorstwa warszawskiego.

Organizacya warszawskiej szkoły dramatycznej. Ustalenie personalu warsz. szkoły dram., której kierownictwo objął, jak wiadomo, p. Jan Lorentowicz, jest na ukończeniu.

W roku bieżącym otwarty zostaje kurs pierwszy. Szkoła mieścić się będzie tymczasowo w gmachu Zarządu Teatrów Miejskich, gdzie zajmie całe drugie piętro (dawniej mieszkanie prezesa teatrów). Sekretarzem Szkoły będzie znany literat, p. K. Wroczyński. Ciało pedagogiczne Szkoły składają: prof. S. Szober (język polski), prof. H. Mościcki (historya Polski), prof. K. Wóycicki (literatura polska ze szczególnem uwzględnieniem historyi dramatu i teatru w Polsce), prof. J. Matuszewski (literatura powszechna); dział wykładów praktycznych (dykcya, deklamacya i studyowanie ról) objęli artyści teatru Rozmaitości pp.: M. Frenkiel, J. Kotarbiński, T. Roland i J. Śliwicki; lekcyi śpiewu udzielać będzie p. Wacław Kamiński, członek Opery Miejskiej, tańca p. Zuzanna Spałkowska-Wittigowa, nauczycielka szkoły baletowej, fechtunku i gimnastyki p. S. Szczepkowski. Nadto w szkole odbywać się będzie elementarna nauka języków nowożytnych (warunkowo).

Zapisy do szkoły rozpoczną się w dniu 11 bm.

Ze świata.

Szał drożyźniany. O fakcie, świadczącym istotnie o jakimś szale drożyźniano-lichwiarskim, jaki opanował niektórych kupców, donoszą dzienniki lwowskie. Oto pewien kupiec zażądał tam za 1 kilogram skóry — 77 koron. Aresztowano go naturalnie.

Książę pruski w Poznaniu. Jak donosi »Kuryer Poznański«, książę pruski Joachim, najmłodszy syn cesarza niemieckiego, który, jak donoszą pisma niemieckie, dla poratowania zdrowia przebywał kilka tygodni w Kasel, przybył do Poznania i zamieszka na czas przejściowy w zamku królewskim.

Kometa nad Poznańskiem. Jak donoszą do pism poznańskich z Gniezna, rzadkie zjawisko natury można było obserwować tam w niedzielę wieczorem około godziny 9. Niezwykle duża i jasna kometa o długim, ognistym ogonie, posuwała się na horyzoncie od strony północno-zachodniej w kierunku południowo-wschodnim. To samo zjawisko zauważono także w Poznaniu. Ognisty ogon komety uważano pierwotnie za ogień bengalski, zrzucony może przez lotnika, lecz to było wykluczonem, gdyż zjawisko świetlane posuwało się w linii poziomej.

Konfiskata Palazzo Caffarelli w Rzymie? — Turyński „Stampa" donosi z Rzymu, iż odbyło się tam zebranie artystów, na którem zażądano po Palazzo di Venezia także konfiskaty Palazzo Caffarelli, siedziby niemieckiego ambasadora. Pałac ten, położony na Kapitolu — obok skały tarpejskiej, dzieło późnego renesansu, przeszedł w roku 1823 na własność pruskiego państwa, a później przejęła go Rzesza niemiecka. Ozdobą tego pałacu jest sala tronowa na drugiem piętrze, odnowiona przez Alfreda Mesla i ozdobiona przez drezdeńskiego malarza Hermana Prella w roku 1898 wielkiemi ściennemi obrazami, wziętymi z germańskiej mitologii.

Przy konfiskacie Palazzo di Venezia nie udało się Włochom zabrać z tego pałacu prześlicznego popiersia jego twórcy, papieża Pawła II, albowiem przeniesiono je przedtem na przechowanie do pewnej neutralnej ambasady, a stamtąd go już Włosi zabrać nie mogli.

Konstanza. Pierwsze zaraz dni wojny przyniosły Rumunii różne niespodzianki z powietrza, między innemi bombardowanie przez aeroplany niemieckie Konstanzy. — Konstanza, miasto portowe Dobrudży nad morzem Czarnem, jako jedyny port tego nizinnego obszaru, ma doniosłe znaczenie handlowe. Istnieją tam wielkie magazyny portowe, spichlerze zboża rumuńskiego i nafty, przeznaczone na wywóz, wskutek czego panował tam zazwyczaj bardzo ożywiony ruch okrętów transportowych. Obecnie niezawodnie urządzenia handlowe zostały użyte dla celów wojskowych i odpowiednio przekształcone. Najazd samolotów niemieckich na port, dokonany 3 b. m. stwierdził, że w porcie przebywają krążowniki i kontrtorpedowce rosyjskie.

Generałowie-przywódcy rumuńscy. Wojska rumuńskie, walczące na dwa fronty, odrazu na początku kampanii podzieliły się na pięć armij. Cztery pierwsze grupy stoją pod dowództwem już wymienianych generałów: Calcera, Averescu, Aslana i Presana. Do nazwisk tych dołącza teraz »Adeverul« jeszcze jedno nazwisko generała Coanda przydzielonego do głównego dowództwa rosyjskiego w sztabie Aleksiejewa. Generał Coanda jest jednym z najgorętszych przyjaciół Francyi i ma za żonę Francuskę, panią Bares z domu. Coanda urodził się w roku 1856 i jako młody oficer brał udział w kampanii 1877 roku, uczestnicząc w wielkich bitwach pod Rahowa i Opońcem. Po wojnie udał się Coanda do Paryża, gdzie ukończył Sorbonnę, a następnie szkoły politechniczne. W ciągu trzech lat był Coanda attache wojskowym przy armii belgijskiej. W roku 1893 powrócił do Rumunii i został mianowany adjutantem królewskim. Niezadługo potem został dowódcą czwartej dywizyi artyleryi rumuńskiej, a następnie dowódcą piątej armii, która nie istniała jeszcze i miała być dopiero sformowana. Na jakiś czas przed wybuchem wojny rumuńskiej pełnił Coanda obowiązki głównego inspektora armii. Obecnie piąta armia rumuńska została już sformowana i generał Coanda stanął na jej czele.

Obozy jeńców. Obecna wojna wyprowadziła na pola bitew europejskich dziesiątki milionów wojowników, nic też dziwnego, że wszystkie jej dotyczące liczby mają gigantyczne rozmiary. Jeńcy wojenni wzięci podczas obecnej wojny przez wszystkie armie walczące równają się liczebnością swoją ludności niejednego małego państwa. Liczba ich sięgająca już ponad 4,000.000, internowanie osób cywilnych i t. p. sprawiły, że obozy jeńców rozłożono w pięciu częściach świata. W Niemczech jest takich obozów około 1.900, rozrzuconych po całym kraju. Dzielą się one na obozy dla żołnierzy, dla oficerów, na lazarety i komendy dla pracy. — W Austro-Węgrzech jest obozów około 300, również rozrzuconych po kraju, Bulgarya posiada 17 obozów, Turcya 24, rozdzielonych po Małej Azyi, Syryi, Palestynie i Mezopotamii. — Z pośród państw koalicyi najwięcej obozów ma Francya, bo około 600 w samym kraju. W porcie Hawru urządzony jest jeden okręt, jako obóz, na Korsyce jest 12 obozów, w Algierze 35, w Marokko 33, w Tunisie 12 i na Madagaskarze 6. Wielka Brytania posiada 23 obozy, Włochy 130, Rosya 170 w Europie i 70 w Azyi, Japonia wreszcie 12.

Najnowsza legenda o końcu wojny. Gazeta „Niżegorodzkij Listok" donosi, że wśród ludu miejscowego i wśród wygnańców polskich krąży następująca legenda o zakończeniu wojny, szczególniej popularna wśród kobiet. W pewnej wsi gub. symbirskiej mieszka rodzina włościańska, złożona z ojca, matki i maleńkiego syna. Pewnego razu malec zasnął i spał przez trzy doby. Lecz na czwarty dzień chłopiec obudził się. Niezwykły wypadek ten dosięgnął do izby sąsiadów i poczęli się oni wypytywać chłopca, co widział we śnie. Dziecko odmawiało początkowo wyjaśnień, mówiąc, iż boi się, bo jeżeli opowie sen, to umrze. Wreszcie chłopiec nabrał odwagi i opowiedział co następuje: Zjawił się staruszek siwiuteńki, ubrany jak mnich, milczący i patrzał na mnie, wreszcie powiedział do mnie: Kiedy obudzisz się, maleńki, to powiedz ludziom, że na Koźmę i Damiana krew ludzka przestanie się lać. Po tem staruszek począł znikać, a ja obudziłem się — zakończył dzieciak... Dzień Koźmy i Damiana — to dzień 1 listopada.

Dares-Salam, stolica niemieckiej wschodnio-afrykańskiej kolonii, zostało zajęte przez Anglików w dniu 4 b. m. Donosi o tem urzędowy komunikat angielski.

Przy zepsutym żołądku, braku apetytu, nudnościach, rozdymaniu, odbijaniu, ucisku w czole, osadzie na języku, niemiłym smaku w ustach, wywołuje naturalna woda gorzka „Franz Josef" szybkie i gruntowne przeczyszczenie przewodu pokarmowego, łatwe, bez boleści wypróżnie i długotrwałą ulgę. Orzeczenia starszych lekarzy szpitala Elżbiety w Berlinie podają, że skutki, osiągane wodą „Franz Josef", są bardzo zadowalniające. 2237

Z powodu śmierci ś. p. Antoniego Trzeciaka, st. komisarza w krakowskiej dyrekcyi policyi, urzę

Ostatnie nowości KONFEKCYI FUTER poleca Magazyn i pracownia futer Stanisława Wrońskiego Synowie Kraków, pl. Szczepański 2.

dnicy tej dyrekcyi, zamiast wieńca na trumnę, złożyli kwotę 80 K na cele dobroczynne.

Kurs rysunku, malarstwa i modelowania dla dzieci
w SZKOLE MARYI NIEDZIELSKIEJ
ulica Szpitalna L. 7.
Zapisy i informacye od godziny 11—12. 6699

Dnia 9 b. m. rano odbył się w Wadowicach ślub p. Kamili Fijołkówny z p. Stefanem Pawowiczem, sierżantem sztabowym 56 p. p. 6720

Repertoar miejskiego teatru w Krakowie im. Jul. Słowackiego.

W niedzielę, dnia 10 b. m. po południu: »Ciocia z Honfleur«; wieczorem: »Fałszywy krok« (po raz drugi).

Repertoar miejskiego teatru ludowego w Krakowie.

Niedziela, 10 września: po południu o godz. 3½: „Skalmbierzanki"; wieczorem: „Wicek i Wacek".

Zmarli:

Magdalena Zajączkowska, uczenica IV-go kursu seminaryum nauczycielskiego żeńskiego, umarła w 20 roku życia w Krakowie.

Pogrzeb odbędzie się dzisiaj o godzinie 3 po południu z kaplicy cmentarnej na cmentarzu krakowskim.

Z teatru miejskiego.

„Fałszywy krok". Komedya w 3 aktach Andrzeja Picarda.

Niełatwo doprawdy określić rodzaj wystawionego wczoraj utworu Andrzeja Picarda. — Ryzykowny tytuł mógłby tu być do pewnego stopnia ostrzeżeniem przed dokonaniem przez dyrekcyę fałszywego wyboru.

W myśl przysłowia o pierwszych kotach, idących za płoty — można jednak z pewną pobłażliwością i z dobrodziejstwem inwentarza uznać nieświetnie zbudowaną farsę za komedyę i przyjąć chwalebne wysiłki naszego komedyowego zespołu za dobry czyn teatralny.

Zdumiewać może w każdym razie pomysłowość p. Picarda. Z tak wątłego pomysłu, jaki stanowi treść „Fałszywego kroku", potrafić osnuć trzy akty krotochwili o niesłychanie nużącej ekspozycyi komedyowej, o farsowem tempie aktu drugiego i sentymentalnym liryzmie zakończenia — jest sztuką nielada.

Treść opowiada się krótko. Piękna pani Małgorzata Talloire, której mąż zajęty polityką i interesami zaniedbuje ją, znajdując równocześnie czas na flirtowanie z jej przyjaciółkami, ma wielką ochotę zrewanżować mu się przez przybranie sobie kochanka. Sytuacyę tę pragnie wyzyskać Edward la Hoppe i, poznawszy usposobienie pani Talloire, wyzyskuje zręcznie jej histeryę w ten sposób, że przygotowawszy grunt dla swej kampanii, w odpowiedniej chwili inscenizuje symulowany zamach samobójczy, rzekomo z powodu odrzucenia jego uczuć.

Upadek pod koła samochodu hrabiny Cross był jednak tak zręcznie zrobiony, że niedoszłemu samobójcy nic się nie stało, natomiast jednak La Hoppe staje się bohaterem dnia w salonach. Do mieszkania Małgorzaty Talloire przybywa nazajutrz cała rzesza najbliższych przyjaciół, aby stwierdzić, jak przyjęła ona taką ofiarę serca ze strony swego zapamiętałego wielbiciela. Mniej uszczęśliwionym wydaje się natomiast być pan Talloire, który, dowiedziawszy się z ust żony, co było przyczyną niedoszłego zamachu samobójczego La Hoppe'a — postanawia zręcznym manewrem usunąć przeciwnika i zdyskredytować go w oczach zaślepionej kobiety.

Udaje więc zrezygnowanego i pogodzonego z losem. Przybywa do mieszkania La Hoppe'a, dokąd go żona zawezwała biletem i zastawszy tam kochającą się parę, oświadcza obojgu, że zgadza się na rozwód. Gotów jest nawet dać im zabezpieczenie materyalne. Małgorzata odrzuca jednak z oburzeniem ofiarę Talloire'a a La Hoppe przekonawszy się, że jego niedoszła żona nie ma majątku, wycofuje się — ku obopólnemu zadowoleniu pogodzonych małżonków.

Pomysł i konstrukcya sztuki wskazują, że p. Picard poza zręcznością scenicznego dyalogowania innych warunków na komedyopisarza nie ma. Samo zaś ustawienie trójkąta małżeńskiego i to w sposób tak prymitywny, o kwalifikacyach na komedyopisarza nikogo przekonać nie może.

Mimo więc chwalebnych wyników wczorajszych wykonawców »Fałszywy krok« sukcesu nie osiągnął. Szkoda było świetnie obmyślanej i w szczegółach wytwornie opracowanej kreacyi Małgorzaty w grze p. Solskiej-Grosserowej, szkoda niezrównanego humoru i werwy p. Czaplińskiej w roli hrabiny Cross, a wreszcie bardzo starannej gry p. Stanisławskiego w roli La Hoppe'a, dla przedsięwzięcia, które z góry nie miało szans powodzenia. Krasiła je miejscami pełna werwy gra p. Noskowskiego w roli Bertranda, który humorem i gestem usiłował zastąpić sarkazm i finezyę roli, ale nie mogła uratować sztuki, pozbawionej zgoła warunków scenicznego powodzenia. *W. Pr.*

Wojna.

Ataki lotnicze na Wenecyę.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Lugano, 10 września.

Cała prasa włoska wybucha histerycznym wprost gniewem, ponieważ jedna z bomb, rzuconych przez lotników nieprzyjacielskich, padła, rzekomo bezskutecznie, przed kościołem św. Marka w Wenecyi.

Ewakuacya Wenecyi.

Zurych, 10 września.

»Tagesanzeiger« donosi z Medyolanu:

Rada ministrów zajmowała się na ostatniem posiedzeniu poważnie **kwestyą ewakuacyi ludności z Wenecyi oraz kwestyą wywiezienia z niej cenniejszych dzieł sztuki** z powodu ustawicznych ataków lotników austro-węgierskich na to miasto.

Komunikat bułgarski.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Sofia, 10 września.

Doniesienie bułgarskiego sztabu generalnego z 9 września:

Front rumuński: Na brzegu Dunaju panuje spokój. Tylko w kierunku Widynia dano z brzegu rumuńskiego kilka strzałów szrapnelowych.

Po kapitulacyi Tutrakanu Rumuni ostrzeliwali miasto z lewego brzegu. W odpowiedzi na to artylerya nasza **zbombardowała Oltenicę.**

Posuwanie się naprzód w Dobrudży odbywa się z wielkiem powodzeniem. **Przeciwnik wszędzie pobity cofa się.** 6 września próbowała dywizya rumuńska załogi Sylistryi przyjść z pomocą wojskom Tutrakanu, została jednakże przez nasze wojska koło wsi Zarsalan, 20 klm na południowy wschód od Tutrakanu, zaatakowana **i pobita i zmuszona do odwrotu ku twierdzy. Wzięliśmy tu do niewoli 3 oficerów i 130 żołnierzy, zdobyliśmy trzy szybkostrzelne baterye,** dalej konie i wiele materyału wojennego.

Dnia 5, 6 i 7-go września wywiązały się zacięte walki w okolicy Dobricza. Skończyły się one 7-go po południu **zupełną klęską przeciwnika,** który opuścił pole walki, ścigany przez nasze wojska. — Po stronie nieprzyjaciela w walkach tych brała udział 61 dywizya rosyjska, dywizya rosyjsko-serbska i 19 dywizya rumuńska rezerwowa. — Na wybrzeżu morza panuje spokój.

Dnia 7 września dwa nieprzyjacielskie kontrtorpedowce ostrzeliwały Kawarnę i Balczik, nie wyrządzając wielkie szkody. Wypędzone zostały przez niemieckie hydroplany, które je obrzuciły bombami. **Hydroplany niemieckie bombardowały także ze skutkiem rosyjskie okręty w porcie Konstanzy, magazyny i zbiorniki naftowe, oraz dworzec. Rzuciły one przeszło dwieście bomb na port, składy i koszary w Mangalii.**

Król bułgarski w głównej kwaterze niemieckiej.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 10 września.

(Biuro Wolffa). Król bułgarski w towarzystwie następcy tronu przybył do wielkiej głównej kwatery na wschodzie, celem konferowania z cesarzem Wilhelmem.

Atak hydroplanów niemieckich na Konstancę.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 10 września.

(Biuro Wolffa). **Niemieckie hydroplany obrzuciły 7 września w południe skutecznie bombami magazyny zboża, zbiorniki naftowe i dworzec Konstancy,** jakoteż okręty w porcie. Mimo silnego przeciwdziałania ze strony nieprzyjaciela, wszystkie samoloty nieuszkodzone powróciły.

Ponowny atak lotniczy na Bukareszt.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Berlin, 10 września.

»Lokal-Anzeiger« donosi z Londynu:

Wedle doniesienia »Times«, **lotnicy nieprzyjacielscy zaatakowali ponownie Bukareszt. — Atak ten trwał od godz. 2 do 5 rano. Rumuńskie działa obronne ostrzeliwały gwałtownie lotników.**

Atak niemieckiej łodzi podwodnej na wybrzeżu rumuńskiem.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Berlin, 10 września.

(Biuro Wolffa). **Jedna z naszych łodzi podwodnych ostrzeliwała skutecznie granatami miasto Mangalię i jego budowle portowe na wybrzeżu rumuńskiem** morza Czarnego.

Zdobycz bułgarska w Tutrakan.

Budapeszt, 10 września.

»Az Est« donosi pod datą 8 bm.:

Liczba jeńców rumuńskich, wziętych w Tutrakan, wzrosła dzisiaj w południe do 25.000. Zdaje się, że liczba ta przewyższy 30.000 ludzi.

Zniszczenie dwóch dywizyj rumuńskich.

Kolonia, 10 września.

Omawiając zwycięstwo bułgarskie pod Tutrakan, oświadcza »Koeln. Ztg.«:

Oceniając straty Rumunów, którzy mieli także wielu poległych i rannych, należy wziąć pod uwagę, że chodzi tu o dwie prawie całe dywizye, które według przepisów rumuńskich liczą po 14.000 ludzi.

Sukces, osiągnięty przez Bułgarów pod Dobriczem, zabezpiecza skrzydło wojsk niemiecko-bułgarskich, stojących pod Tutrakanem, dalej front macedoński oraz połączenie mocarstw centralnych z Konstantynopolem.

Przez to z planu koalicyjnego **wyłamano jedno ogniwo.**

Ewakuacya Dobrudży.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Berlin, 10 września.

»Berl. Tageblatt« donosi z Szwajcaryi, że **rumuńskie władze wojskowe zarządziły opróżnienie Nowej Dobrudży.**

Rosyanie w Rumunii.

Hamburg, 10 września.

Z Rotterdamu donoszą:

Petersburski korespondent »Daily News« donosi, że w Rumunii znajduje się 80.000 żołnierzy rosyjskich.

Rumunia w nowym sojuszu.

Bazylea, 10 września.

Petersburska »Riecz« donosi, że Rumunia **zawarła konwencyę wojskową tylko z Rosyą, ale nie z innemi mocarstwami koalicyi.** W traktacie, zawartym z Rosyą, zobowiązała się Rumunia do pewnych strategicznych kwestyj, ale **nie przyłączyła się ani do paryskiej konferencyi gospodarczej, ani do protokółu londyńskiego w sprawie wspólnego pokoju.**

Oficerowie greccy u króla Konstantyna.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Ateny, 10 września.

Król przyjął wielu greckich oficerów, którzy nie chcieli brać udziału w ruchawce salonickiej, chwalił niezłomną karność, wierność i oddanie się całego greckiego wojska, które z tymi przymiotami gotowe jest wystąpić przeciw każdemu nieprzyjacielowi.

Akcya przeciw wenizelistom.

Medyolan, 10 września.

»Secolo« donosi z Aten, że **Liga rezerwistów, oddana królowi, okazała się obrończynią porządku i wtargnęła do wielu domów wenizelistów, gdzie skonfiskowała broń.**

Zbrojne wystąpienie Grecyi niepewne.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Amsterdam, 10 września.

»Rott. Courant« podaje w niejasnej i widocznie pokreślonej przez cenzurę depeszy z Aten, otrzymanej przez »Daily Telegraph« wiadomość tej treści, że **bezpośrednia interwencya Grecyi staje się mniej prawdopodobną.**

Rządy koalicyi w Grecyi.

Zurych, 10 września.

»Schweiz. Tel. Information« donosi z Medyolanu:

Niepotwierdzone dotąd pogłoski donoszą o pewnych zarządzeniach, zamierzonych przeciwko posłom mocarstw centralnych, przebywającym w Atenach.

Wyjazd poddanych państw centralnych z Grecyi.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Amsterdam, 10 września.

»Times« donoszą z Aten, że **8 września odjechali wydaleni z Grecyi Austryacy, Węgrzy i Niemcy.**

Komunikaty rosyjskie.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Wiedeń, 10 września.

Z wojennej kwatery prasowej donoszą: Sprawozdania nieprzyjacielskich sztabów: Rosya: Po południu w okolicy na południe od Rygi zestrzelono jeden nieprzyjacielski aparat lotniczy. Aparat spadł w linie nieprzyjacielskie. Na północ od Dźwińska nasze wysunięte naprzód oddziały, po przekroczeniu Dźwiny, wyrzuciły nieprzyjaciela z jego rowów strzeleckich i obsadziły mały odcinek jego stanowisk. Nasze aparaty lotnicze bombardowały skutecznie dworzec kolejowy Baranowicze.

W kierunku Brzezan i Halicza toczy się pomyślna dla nas walka. Dzielne wojska generała Czerbaczewa wyrzuciły nieprzyjaciela z urządzonych stanowisk, ścigały go, posunęły się ku zachodowi i zbliżyły się do rzeki Narajówka, dopływu Gniłej Lipy, którą po części przekroczyły. W okolicy Halicza nasze wojska obsadziły kolej Halicz—Sienikowce—Wodniki i ciężką i lekką artyleryą ostrzeliwują Halicz, gdzie nieprzyjaciel trzyma się uporczywie. Halicz naszymi strzałami zapalono. W ciągu walk dnia 6 bm. w tej okolicy wzięliśmy jeńców 45 oficerów i 5.600 żołnierzy, wśród nich 22 niemieckich oficerów i 3.000 żołnierzy niemieckich, oraz 5 tureckich oficerów i 685 tureckich żołnierzy. Ilość zwycięskich łupów liczy się jeszcze. W Karpatach lesistych nasze posuwanie się naprzód trwa dalej.

Front bałkański: Wojska rumuńskie, naciśnięte przez przeważające wojska niemiecko-bułgarskie, były zmuszone opróżnić Tutrakan.

Wiedeń, 10 września.

Z wojennej kwatery prasowej: Rosyjski biuletyn z 8 września po południu: Po przygotowaniu artyleryjskiem Niemcy zaatakowali nasze wojska, które obsadziły były wczoraj małą część stanowisk nieprzyjacielskich na lewym brzegu Dźwiny na północ od Dźwińska. Ogień nasz wygnał ich. Po silnem ogniu artyleryi, bomb i min, nieprzyjaciel zaatakował nasze stanowiska w okolicy Wielick w kierunku ku Kowlowi, został jednak naszym ogniem przepędzony. W okolicy Gniłej Lipy trwa dalej nasza ofenzywa. Nieprzyjaciel stawia zacięty opór, ostrzeliwuje nasze wojska ze swego stanowiska na prawym brzegu rzeki, dokąd się cofnął wobec naszego ataku.

Operacye niemieckie na zachodzie.

(Tel. wł. »Nowej Reformy«).

Berlin, 10 września.

»Taegl. Rundschau« donosi z Hagi:

»Het Vaderland« donosi z Londynu pod datą 8 bm.: Kontrakcya, podjęta przez wojska niemieckie na froncie zachodnim, ujawnia się w nadzwyczajnej, wzmagającej się coraz bardziej działalności artyleryi, trwającej już od 48 godzin. Akcya artyleryi jest niesłychanie **silna** zwłaszcza pod Lens. Akcya artyleryjska jest zresztą po obu stronach niesłychanie gwałtowna i rozciąga się coraz dalej na północ.

Hindenburg na froncie zachodnim.

Berlin, 10 września.

Sprawozdawca wojenny »Taegl. Rundschau« w wielkiej głównej kwaterze na froncie zachodnim donosi, że 7 bm. przybył na front zachodni szef sztabu generalnego marszałek polny Hindenburg.

Londyńska City za pokojem.

Berlin, 10 września.

»Acht-Uhr-Blatt« donosi z Londynu:

Były naczelny redaktor tygodnika »Economist« oświadczył w rozmowie, że wojnę obecną **prowadzi londyńska City, która teraz pragnie ją jak najszybciej ukończyć.** Jeżeli wojna potrwa jeszcze rok, cała Europa zbankrutuje, a City wie to najlepiej i pragnie pokoju bardziej, aniżeli widać to w innych dziennikach angielskich.

Spis zapasów tłuszczów.

(Tel. c. k. Biura koresp.)

Kraków, 10 września.

C. k. Namiestnictwo zarządza w Galicyi spis **zapasów tłuszczów surowych, produktów tłuszczowych i olejów jadalnych, wedle stanu z dnia 20 września 1916 r.** Producenci tłuszczów surowych, produktów tłuszczowych i olejów jadalnych, przedsiębiorcy gospodarstw rolnych (rolnicy), tudzież handlarze takich towarów i inni przemysłowcy, którzy wymienione produkty mają w przechowaniu dla siebie lub dla drugich, obowiązani są zapasy te według stanu z dnia 20 września zgłosić najpóźniej do 23 września u politycznej władzy powiatowej, w której okręgu urzędowym te zapasy się znajdują.

Zapasy, które do dnia 20 września znajdują się w przewozie, winien odbiorca zgłosić w przeciągu trzech dni po ich odbiorze.

Przez tłuszcze surowe w znaczeniu tego obwieszczenia rozumieć należy tłuszcz z bydląt, świń, owiec i drobiu, w stanie nieprzetopionym (tkanka tłuszczowa); przez produkty tłuszczowe rozumieć należy tłuszcze oczyszczone, sporządzone z tłuszczów surowych, dalej słoninę, w jakikolwiek sposób przyrządzoną, masło, smalec maślany, tłuszcz roślinny, margarynę i sztuczne tłuszcze jadalne.

Od obowiązku zgłaszania wyjęte są zapasy, znajdujące się w przechowaniu państwa (urzędów cłowych, państwowych domów składowych) lub publicznych przedsiębiorstw transportowych, dalej zapasy, które znajdują się w przechowaniu Zarządu wojskowego, **tudzież zapasy w posiadaniu osób, będących wyłącznie konsumentami.** Do zgłoszenia należy używać wyłącznie urzędowych formularzy, znajdujących się u politycznych władz powiatowych i u zwierzchności gminnych. Arkusz zgłoszeń musi być podpisany. Arkusz niepodpisany uchodzi za nieoddany.

Zapasy należy zgłosić w pełnej ilości. Nie wolno tedy czynić żadnych potrąceń dla własnego zapotrzebowania, lub na jakikolwiek inny cel.

Władza jest uprawniona celem skontrolowania zeznań przeglądać każdego czasu zapasy i w razie zaniechania zgłoszeń, lub zgłoszenia, niezgodnego z prawdą, zapasy ustalić na koszt strony.

Kto zataja rozmyślnie zapasy, kto nie dostarczy żądanych dat w ciągu wyznaczonego terminu, kto wzbrania się odpowiedzieć na pytania, lub da odpowiedź nieprawdziwą, będzie karany, o ile nie podlega surowszej karze, przez powiatowe władze polityczne karą pieniężną aż do 5.000 koron, lub aresztem do 6 miesięcy. Jeżeli przekroczenie popełnione zostanie przy wykonywaniu przedsiębiorstwa, może nastąpić ponadto odebranie uprawnienia przemysłowego na zawsze, lub na pewien oznaczony czas.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości c. k. Biura koresp.

z dnia 10 września.

Przeciw Rumunom.

Budapeszt. Jak z Rjeki donoszą, wczoraj 183 strażaków skarbowych Siedmiogrodu zgłosiło się u swojej dyrekcyi z prośbą, by ich zwolniono z dotychczasowej służby i wysłano na front rumuński do boju. Prośbę tę przesłano do odnośnej władzy wojskowej.

Znamienny lakonizm.

Lugano. Agencya Stefaniego podała zdobycie Tutrakanu do wiadomości tylko w 5 słowach. O stratach rumuńskich nie wspomina.

Podróż króla czarnogórskiego.

Lugano. Król czarnogórski po zwiedzeniu frontu włoskiego via Medyolan, gdzie zjechał się z królową włoską, odjechał do Lyonu.

Japońska misya wojskowa w Europie.

Sztokholm. Jak dzienniki donoszą, przybyła tu japońska misya wojskowa, udająca się do Anglii. Jeden z dzienników na zapytanie, wystosowane do jednego z członków misyi, otrzymał odpowiedź, że celem podróży jest poinformowanie się o sytuacyi wojskowej i politycznej w Europie. Misya zwiedziła już front rosyjski a teraz zamierza zwiedzić front zachodni.

Zatonięcie krążownika japońskiego.

Berno. »Bund« donosi: Wedle »Russkiego Inwalida« krążownik japoński »Kasagi« podczas burzy zatonął.

Odroczenie kongresu amerykańskiego.

Waszyngton. (Reuter). Kongres odroczył się na czas nieograniczony, uchwaliwszy żądania dla budżetu w wysokości prawie 2 miliardów dolarów.

Odpowiedzialny redaktor:
KONSTANTY SROKOWSKI.
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

†

Bolesław Baldwin Ramult

słuchacz praw, c. i k. kadet artyleryi

syn Stanisława i Maryi z Liszkowskich

urodzony w roku 1897, zakończył życie 7 września 1916 roku w Siegenfeld pod Badenem.

Podziękowanie.

Za okazane nam szczere współczucie w tak strasznem nieszczęściu, jakie nas spotkało przez stratę najukochańszego, najlepszego syna, męża i ojca, oraz za oddanie Mu ostatniej posługi składamy na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać!" Przewielebnemu Duchowieństwu, gronu urzędników ks. Sanguszków, wszystkim Krewnym, Kolegom, Znajomym i P. T. Publiczności, jak również WP. Dr. Zbigniewiczowi za troskliwą opiekę w czasie Jego długiej choroby.

Matka, żona i dzieci Keyhowie w Tarnowie.

6701

Ogłoszenie konkursu.

Wydział Stowarzyszenia ochrony starców starozakonnych w Krakowie ogłasza, że z fundacyi p. S. H. Steifa w Krakowie rozda w październiku b. r. dziesięć zapomóg po 200 K dziesięciu biednym i nieposzlakowanym rękodzielnikom wyznania mojżeszowego, względnie wdowom, trudniącym się handlem. Ubiegający się o te zapomogi winni wnieść podania, zaopatrzone w świadectwa moralności i ubóstwa, względnie kartę przemysłową na ręce podpisanego do dnia 30 września b. r. włącznie.

Kraków, we wrześniu 1916 roku.

6721 Adwokat dr Rafał Landau.

KARLSBAD „Willa Polska". — Zakład dyjetetyczny Dr Waleszewskiego Haus Fürstenhof, Parkstrasse. Ceny normalne. Prospekty na żądanie. Usługa polska.

Adwokat Dr J. Ader
otworzył kancelaryę
w MORAWSKIEJ OSTRAWIE, Hauptstrasse 2.
Korespondruje po polsku. 6389-3

Dr med. Władysław Kania
lekarz chorób wewnętrznych,
b. wieloletni asystent klinik paryskich
mieszka obecnie
—: ulica Karmelicka L. 40, I. piętro :—
i ordynuje, jak poprzednio, od 3—5 po poł. 6445-5

Substytut notaryalny
z kilkuletnią praktyką poszukuje posady.
Zgłoszenia z podaniem warunków przyjmuje Admin. „Nowej Reformy" pod „Notaryat".

ZAWIADOMIENIE.
Pracownia kwiatów sztucznych artystycznych
WINCENTYNY GÓRSKIEJ
przeniesioną została na ulicę Floryańską L. 18.
Poleca kwiaty kapeluszowe, dekoracyjne i kościelne.
Kurs nauki kwiatów rozpocznie się 15 września
Informacye od godz. 3—5 po południu. 6602-3

Po kilkuletnich studyach za granicą powróciłam i udzielam w dalszym ciągu
lekcyj gry na fortepianie.
Kazimiera Libanówna
b. uczenica prof. Lalewicza i prof. Schnabla w Berlinie.
Zgłoszenia przyjmuję od 4—5 po południu.
Ulica Dunajewskiego L. 6, III. p., drzwi 19.

Helena Śreniawa Morawska
nauczycielka muzyki i śpiewu
uczenica prof. Mikulego ze Lwowa
udziela lekcyj gry na fortepianie.
Mieszka: ulica św. Krzyża L. 16 (róg ulicy św. Marka), I. piętro.
Przyjmuje zgłaszających się codziennie między godziną 3 a 4 po południu. 6598-2

Prywatne Kursa Koedukacyjne im. Maryi Ramultowej
obejmują 4 klasy normalne i 5 klas gimnazyum realnego.
Nauka prowadzona przez znane i wybitne siły nauczycielskie stosuje zasady najnowszej pedagogii do potrzeb wychowania narodowego. Przy szkole obszerny ogród dla pauz i ćwiczeń fizycznych.
Początek roku szkolnego 11 września.
Wpisy od godz. 11—12 i od 4—5 po południu w lokalu szkolnym, ulica Biskupia L. 7.

Rządowo upoważnione
KONSERWATORYUM TANECZNE
Leopolda Pol.-Dolińskiego
Rynek główny L. 23.
KURSA: tańców salonowych, solowych, gimnastyki rytmicznej, plastyczno-rytmiczne, tańców klasycznych i charakterystycznych, specyalne kursa fachowe dla artystów i adeptów scenicznych, oraz p. nauczycielów.
— Zgłoszenia przyjmuje się codziennie. —
6393-4

Zespół orkiestralny Bolesława Kopystyńskiego
w którym pierwsze skrzypce objął
p. BERNARD WASSERMANN
koncertuje codziennie
w Kawiarni Teatralnej w Krakowie.
6452-3

Ułatwia trawienie. rozpuszcza flegmę usuwa kwasy.
MATTONIEGO
GIESSHÜBLER
ZUPEŁNIE NATURALNA ALKALICZNA SZCZAWA
Generalny zastępca na Królestwo Polskie Karol Schopper, Kraków, ul. Karmelicka 39.

FIRMA **LINOLEUM i CERATA** Kraków Rynek gł. 10 poleca
Linoleum do wykładania sal operacyjnych. **Ceraty** na stoły i meble. **Gumowe.**
Linoleum: dywany, chodniki i dywaniki. **artykuły chirurgiczne**
wełniane: **dywany — chodniki — portyery — kapy na łóżka — narzutki na sofy.**

do L. 2530/916
G.

Obwieszczenie.

Celem wykonania cesarskiego rozporządzenia z dnia 29. sierpnia 1916 Dz. u. p. Nr 278, dotyczącego zaprowadzenia podatku od zapałek, które poczyna obowiązywać od dnia 18. września 1916, wydało Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z dnia 1. września 1916, Dz. u. p. Nr 279 co do oznajmiania i kontroli handlu i sprzedaży zapałek dalej wyrobu i sprzedaży zapalniczek oraz handlu niemi, wreszcie co do dodatkowego opodatkowania zapałek i zapalniczek między innemi następujące postanowienia:

Kontrola handlu i sprzedaży zapałek.

Kto wykonuje handel lub sprzedaż zapałek, ma to najpóźniej dnia 11. września 1916, a jeżeli handel lub sprzedaż mają być dopiero później rozpoczęte, 48 godzin przed ich rozpoczęciem zgłosić pisemnie nieostemplowanem podaniem we właściwym Oddziele straży skarbowej, podając nazwisko właściciela lub przedsiębiorcy, rodzaj przemysłu, miejscowość, plac lub ulicę, numer konskrypcyjny i inne daty oznaczające dokładnie miejsce sprzedaży lub przemysłu W zgłoszeniach, które mają wnieść przedsiębiorcy utrzymujący automaty z zapałkami, należy wymienić także miejsce ustawienia automatów.

W tensam sposób należy zgłosić 48 godzin naprzód każde przeniesienie przedsiębiorstwa na inne miejsce. Każdą zmianę osoby przedsiębiorcy ma nowy przedsiębiorca oznajmić w przeciągu 48 godzin po objęciu przedsiębiorstwa. Na każde zgłoszenie wyda stronie Oddział straży skarbowej potwierdzenie.

Przedsiębiorstwa wymienione powyżej w ustępie pierwszym, dalej gospody i kawiarnie, w których uczęszczający do nich goście otrzymują do użytku zapałki, podlegają co do obrotu zapałkami kontroli skarbowej. Przedsiębiorcy są obowiązani okazać organom skarbowym istniejące zapasy, zezwolić na ich badanie co do istnienia przepisanych marek fabrycznych lub znaczków podatkowych, wykazać nabycie lub opodatkowanie zapasów w razie wykrycia nieprawidłowości oraz pozwolić organom skarbowym na każdorazowe polecenie władzy skarbowej pierwszej instancyi na przeglądnięcie ksiąg przedsiębiorstwa.

Dodatkowe opodatkowanie.

Zapałki znajdujące się dnia 18. września 1916 na obszarze, na którym obowiązuje podatek od zapałek poza fabryką zapałek, wolnym składem lub składem cłowym, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu. Ten dodatkowy podatek wynosi:

a) od zapałek siarkowych 2 h za każdą paczkę o zawartości nie większej jak 100 sztuk; od paczek z większą zawartością po 2 h za każde 100 sztuk, lub część tej ilości;

b) od innych zapałek 2 h za każdą paczkę o zawartości nie większej jak 66 sztuk;
od paczek z większą zawartością po 2 h za każde 66 sztuk lub część tej ilości;

c) od zapałek świeczkowych 10 h za każdą paczkę o zawartości nie większej jak 66 sztuk;
od paczek z większą zawartością po 10 h za każde 66 sztuk, lub część tej ilości.

Zapasy zapałek wolne są od dodatkowego podatku, jeżeli kwota tego podatku nie wynosi więcej jak 10 K. Większe zapasy należy poddać w całości dodatkowemu opodatkowaniu.

Kto posiada zapas zapałek podlegających dodatkowemu opodatkowaniu, ma go zgłosić najpóźniej dnia 21. września 1916 pisemnie w dwóch egzemplarzach w tym Oddziele straży skarbowej, w którego okręgu znajduje się zapas podlegający zgłoszeniu, podając rodzaj zapałek (siarkowe, bez siarki, zapałki świeczkowe), ilość i rodzaj poszczególnych paczek wreszcie miejsce i ubikacye służące do przechowania. Jeżeli zapałki nie znajdują się w opakowaniu używanem w handlu w rodzaju jednego z wymienionych w spisie, należy nadto podać średnią zawartość poszczególnych paczek. Druki na zgłoszenia wyda bezpłatnie każdy Oddział straży skarbowej. Gdyby zapałki podlegające zgłoszeniu znajdowały się w transporcie, wówczas obowiązany jest do zgłoszenia i uiszczenia dodatkowego podatku odbiorca towaru, który ma go zgłosić najpóźniej w 48 godzinach po nadejściu posyłki. Organa skarbowe, do których wniesiono zgłoszenia, mają je sprawdzić, czy są zupełne, zarządzić ewentualnie potrzebne uzupełnienie i przystąpić możliwie jak najrychlej do zbadania zapasu.

Osoby obowiązane do zgłoszenia mają organom skarbowym powołanym do sprawdzenia zapasów pomagać lub postarać się dla nich o potrzebną pomoc. Zmiany oznajmionych zapasów zaszłe wskutek przychodu lub rozchodu do chwili sprawdzenia zapasu należy podać organom skarbowym przed rozpoczęciem sprawdzenia, a na żądanie ich dać na to dowody.

Stwierdzenie zawartości większych paczek tego samego rodzaju, ma przy sprawdzeniu zapasów nastąpić wyrywkowo. Od podanych w spisie w handlu używanych paczek, należy wymierzać dodatkowy podatek w wysokości tam podanej. Wynik sprawdzenia zapasu należy uwidocznić na odwrotnej stronie zgłoszenia i ma go również podpisać osoba zgłaszająca lub jej zastępca. Po wpisaniu przypadającej kwoty dodatkowego podatku i Urzędu percepcyjnego, w którym ma być dodatkowy podatek uiszczony, należy jeden egzemplarz zwrócić stronie, drugi zaś przesłać Urzędowi percepcyjnemu.

Osoba, obowiązana do zapłacenia ma, o ile nie ma pozwolenia do płacenia w ratach, uiścić dodatkowy podatek w przeciągu ośmiu dni w Urzędzie percepcyjnym wskazanym w załatwieniu zgłoszenia. Gdyby zapłata nie nastąpiła w terminie, wówczas należy o tem donieść bezwłocznie właściwej władzy skarbowej pierwszej instancyi celem ściągnięcia zaległości.

Władza skarbowa pierwszej instancyi może zezwolić stronom na ich prośbę na spłacenie dodatkowego podatku najwyżej w czterech równych ratach miesięcznych bez osobnego zabezpieczenia. Pierwsza rata musi być zapłaconą natychmiast po otrzymaniu pozwolenia do płacenia ratami.

W razie niezapłacenia choćby tylko jednej raty w dniu zapadłości, należy całą zaległą jeszcze kwotę ściągnąć naraz. Odsetek zwłoki nie należy w tym wypadku żądać.

Zgłoszenie wyrobu zapalniczek.

Kto wyrabia zapalniczki lub składa je z części sprowadzonych skądinąd, ma najpóźniej dnia 6. września 1916, jeśli jednak wyrób ma się rozpocząć dopiero po 17. września 1916 przynajmniej na 14 dni przed otwarciem ruchu wnieść zgłoszenie do miejscowo-właściwej władzy skarbowej pierwszej instancyi. Zgłoszenie ma zawierać nazwisko i miejsce zamieszkania przedsiębiorcy, kierownika ruchu i funkcyonaryusza przeznaczonego do udzielania wyjaśnień podczas nieobecności przedsiębiorcy, oraz nazwę firmy. Dalej ma się w zgłoszeniu podać miejscowość i numer konskrypcyjny fabryki, ubikacye, w których odbywa się wyrób i składanie zapalniczek, następnie ubikacye, w których przechowuje się półfabrykaty, i te ubikacye, w których przechowuje się gotowe opodatkowane i nieopodatkowane wyroby, nadto wszystkie rodzaje zapalniczek, które mają być wyrabiane. Do tego zgłoszenia należy dołączyć odciśk lub szkic (rysunek) podpisu lub znaku fabrycznego, którym zapalniczki mają być zaopatrywane Przedsiębiorcy, którzy wyrabiają lub przechowują we fabryce także towary ze szlachetnych kruszców, oraz ci, którzy oprócz wyrobu zapalniczek trudnią się także i sprzedażą poszczególnych części składowych zapalniczek, innym przemysłowcom, mają to osobno zgłosić.

Władza skarbowa pierwszej instancyi zarządza sprawdzenie, którego wynik należy przedstawić w protokole spisanym w dwóch egzemplarzach, i przesyła odcisk względnie szkic (rysunek) podpisu lub znaku fabrycznego c. k. głównemu Urzędowi cechowania we Wiedniu. Przy oględzinach ma przedsiębiorca i personal fabryczny udzielić wszelkiego wyjaśnienia potrzebnego dla kontroli skarbowej. Sporządzenia planów i rysunków nie wymaga się, jednak należy daty ważne dla kontroli ustalić w protokole. Podpis lub znak fabryczny musi się różnić od oznaczeń innych przemysłowców. Główny Urząd cechowniczy we Wiedniu orzeka o dopuszczalności obranego oznaczenia i zarządza sporządzenie puncy za zwrotem kosztów nabycia. Przerabiającym złoto i srebro wolno, jeżeli wyrabiają zapalniczki z nieszlachetnych kruszców, używać także dla tych zapalniczek swego już przedtem dozwolonego godła.

Skoro władza skarbowa pierwszej instancyi otrzyma rozstrzygnięcie co do zgłoszonego oznaczenia fabrycznego, zatwierdza obydwa egzemplarze protokołu. Jeden egzemplarz doręcza się do przechowania przedsiębiorcy, podając mu Urząd cechowniczy (Urząd lub stacyę cechowniczą), któremu wyrobione zapalniczki mają być do opodatkowania przedkładane, oraz organ, który ma poruczony bezpośredni dozór. Jako organ pozwolany do bezpośredniego dozoru wyznacza się dla tych fabrykantów zapalniczek, których przedsiębiorstwa podlegają w myśl cesarskiego rozporządzenia z dnia 26. maja 1866 Dz. u. p. Nr 75 urzędowej kontroli cechowniczej i znajdują się w siedzibie Urzędu cechowniczego, tenże Urząd cechowniczy, we wszystkich innych wypadkach właściwy Oddział straży skarbowej.

Każdą zmianę osoby przedsiębiorcy, kierownika ruchu lub funkcyonaryusza wyznaczonego do udzielania wyjaśnień, tudzież każdą zmianę dat podanych w protokole należy w przeciągu 24 godzin zgłosić organowi dozorującemu, a ten ma ją w protokole uwidocznić i donieść o tem władzy skarbowej pierwszej instancyi.

Bliższe postanowienia dotyczące kontroli, zapisków, które należy prowadzić, opodatkowania, wywozu bez podatku i sprowadzania zapalniczek za zawarte w §§ 18 do 21 rozporządzenia wykonawczego o opodatkowaniu zapałek

Kontrola handlu i sprzedaży zapalniczek.

Kto trudni się handlem lub sprzedażą zapalniczek, ma to zgłosić pisemnie władzy skarbowej pierwszej instancyi najpóźniej dnia 11. września 1916, a jeśli przedsiębiorstwo rozpoczyna się dopiero później, 48 godzin przed rozpoczęciem.

Co do zgłoszenia, tudzież obowiązków kontrolnych nałożonych na handlarzy i sprzedawców zapalniczek mają zastosowanie postanowienia o kontroli handlu i sprzedaży zapałek.

Kontrolę tych handlarzy i sprzedawców zapalniczek, których przedsiebiorstwo podpada pod urzędowy dozór cechowniczy i znajduje się w siedzibie Urzędu cechowniczego, porucza się organom cechowniczym, kontrolę zaś innych handlarzy i sprzedawców organom straży skarbowej i organom cechowniczym.

Dodatkowe opodatkowanie.

Zapalniczki znajdujące się dnia 18. września 1916 w posiadaniu sprzedawców zapalniczek i handlujących niemi, dalej zapalniczki znajdujące się tego dnia w ubikacyach sprzedaży wytwórców zapalniczek podlegają dodatkowemu opodatkowaniu.

Dodatkowy podatek wynosi:

a) od zapalniczek kieszonkowych ważących oddzielnie nie więcej jak 25 gramów 50 h;

b) od cięższych zapalniczek 1 K;

c) od zapalniczek stołowych lub ściennych 3 K za każdą sztukę.

Zapasy zapalniczek u sprzedawców i handlujących są wolne od dodatkowego opodatkowania, jeżeli przypadająca od nich kwota dodatkowego podatku nie wynosiłaby więcej jak 10 K; większe zapasy należy jednak poddać w całości dodatkowemu opodatkowaniu.

Wytwórcy, handlarze i sprzedawcy zapalniczek mają zapas podlegający dodatkowemu opodatkowaniu przedłożyć najpóźniej dnia 21. września 1916 r. najbliższemu Urzędowi cechowniczemu, podając pisemnie ilość i rodzaje zapalniczek.

Urząd cechowniczy sprawdza zgłoszenie z dostawionemi towarami, a jeśli nie wyłoni się żadna wątpliwość, uwidocznia przypadającą kwotę podatku na oznajmieniu. Przy sposobności opodatkowania wyciska się na zapalniczce znak podatkowy.

Podatek jest płatny w chwili wniesienia oznajmienia i ma być w Urzędzie cechowniczym w gotówce uiszczony

Władza skarbowa pierwszej instancyi może na prośby stron przyznać im bez osobnego zabezpieczenia najwyżej cztery równe raty miesięczne celem uiszczenia dodatkowego podatku. O pozwoleniu należy zawiadomić także Urząd cechowniczy, w którym zapłata ma nastąpić. Pierwsza rata musi być zapłaconą natychmiast po otrzymaniu pozwolenia na ratalną spłatę. Jeżeli choćby tylko jedna rata nie zostanie zapłaconą w terminie zapadłości, to ma Urząd cechowniczy przedłożyć doniesienie władzy skarbowej pierwszej instancyi celem ściągnięcia całej zaległej jeszcze kwoty. Odsetek zwłoki nie należy jednak w tym wypadku żądać.

Jeżeli podlegające oznajmieniu zapalniczki znajdują się w transporcie, to jest do oznajmienia i uiszczenia dodatkowego podatku obowiązany odbiorca towaru, który ma uskutecznić zgłoszenie najpóźniej do 48 godzin po nadejściu posyłki.

Zapasy zapalniczek u handlarzy i sprzedawców wolne w myśl ustępu 3 od dodatkowego podatku należy o ile się one w posiadaniu tych osób jeszcze znajdują, przedłożyć w czasie od 16 listopada do 14 grudnia 1916 najbliższemu Urzędowi cechowniczemu, który je bezpłatnie odpowiednio oznaczy.

Zwracając niniejszem uwagę na te postanowienia, zanważa się, że druki na oznajmienie zapałek, podlegających dodatkowemu opodatkowaniu, wyda bezpłatnie najbliższy Oddział straży skarbowej, który udzieli zarazem bliższych wyjaśnień.

Z c. k. galicyjskiej krajowej Dyrekcyi skarbu obecnie w Białej.

C. k. Wiceprezydent:

BUGNO m. p.

Ad. Z. 2530/916.

Bekanntmachung.

Zur Durchführung der am 18. September 1916 in Wirksamkeit tretenden Kaiserlichen Verordnung vom 29. August 1916, R. G. Bl. Nr 278, betreffend die Einführung der Zündmittelsteuer hat das Finanzministerium mit der Verordnung vom 1. September 1916, R. G. Bl. Nr. 279, hinsichtlich der Anmeldung und Kontrolle des Zündholzhandels und -Verschleisses, dann der Herstellung und des Verschleisses von Feuerzeugen und des Handels mit solchen, endlich hinsichtlich der Nachversteuerung von Zündhölzchen und Feuerzeugen u. a. nachstehende Bestimmungen getroffen:

Kontrolle des Zündholzhandels und Zündholzverschleisses.

Wer den Handel mit Zündhölzchen oder den Verschleiss von solchen betreibt, hat dies spätestens am 11. September 1916, wenn der Betrieb aber erst später eröffnet werden soll, 48 Stunden vor Beginn des Betriebes bei der zuständigen Finanzwachabteilung schriftlich mittels ungestempelter Eingabe anzuzeigen, wobei Namen des Geschäftsinhabers oder Gewerbetreibenden, Art des Gewerbebetriebes, Ort, Platz oder Gasse, Konskriptionsnummer und die sonstigen den Standort des betreffenden Geschäftes oder Gewerbes, näher bezeichnenden Daten anzugeben sind. In den von den Inhabern von Zündholzautomatenunternehmungen zu erstattenden Anzeigen sind auch die Standorte der Zündholzautomaten zu bezeichnen.

Jede Verlegung eines Betriebes an eine andere Stätte ist 48 Stunden vorher, jeder Wechsel in der Person des Unternehmers vom neuen Unternehmer binnen 48 Stunden nach der Uebernahme in derselben Weise anzuzeigen. Ueber jede Anzeige wird der Partei von der Finanzwachabteilung eine Bestätigung ausgefolgt.

Die im ersten Absatze bezeichneten Betriebe, ferner Gast- und Kaffeehäuser, in deren Räumen Zündhölzchen den Besuchern zur Verfügung gestellt werden, unterliegen hinsichtlich des Umsasses der Zündhölzchen der gefälls amtlichen Kontrolle. Die Unternehmer sind verpflichtet, den Finanzorganen die vorhandenen Vorräte vorzuweisen, deren Untersuchung auf das Vorhandensein der vorschriftsmässigen Fabriksmarken oder Steuerzeichen zu gestatten, im Falle eines vorgefundenen Mangels den Bezug oder die Versteuerung der Vorräte nachzuweisen und den Finanzorganen die Einsicht in die Geschäftsbücher über fallweisen Auftrag der Finanzbehörde erster Instanz zu gewähren.

Nachversteuerung.

Zündhölzchen, die sich am 18. September 1916 im Geltungsgebiete der Zündmittelsteuer ausserhalb einer Zündholzfabrik, eines Zündholzfreilagers oder einer Zollniederlage befinden, unterliegen einer Nachsteuer.

Diese beträgt:

a) für geschwefelte Zündhölzchen 2 h für jede Packung mit nicht mehr als 100 Stück Inhalt;
für Packungen mit grösserem Inhalte je 2 h für je 100 Stück oder Teilmengen hievon;

b) für andere Zündhölzchen 2 h für jede Packung mit nicht mehr als 66 Stück Inhalt;
für Packungen mit grösserem Inhalte je 2 h für je 66 Stück oder Teilmengen hievon;

c) für Zündkerzchen 10 h für jede Packung mit nicht mehr als 66 Stück Inhalt;
für Packungen mit grösserem Inhalte je 10 h für je 66 Stück oder Teilmengen hievon.

Von der Nachsteuer sind Zündholzvorräte befreit, wenn der Nachsteuerbetrag nicht mehr als 10 K ausmachen würde. Grössere Vorräte sind zur Gänze der Nachsteuer zu unterziehen.

Wer einen Vorrat an nachsteuerpflichtigen Zündhölzchen besitzt, hat diesen spätestens am 21. September 1916 unter Angabe der Gattung der Zündhölzchen (geschwefelte, ungeschwefelte, Zündkerzchen), der Anzahl und Art der Einzelpackungen endlich des Ortes und der Räume der Aufbewahrung schriftlich in zweifacher Ausfertigung bei jener Finanzwachabteilung anzumelden, in deren Umkreis sich der anmeldungspflichtige Vorrat befindet. Falls die Zündhölzchen nicht in einer der bezeichneten handelsüblichen Packungen enthalten sind, ist ausserdem der durchschnittliche Inhalt der vorhandenen Einzelpackungen anzugeben. Drucksorten der Anmeldungen werden bei jeder Finanzwachabteilung unentgeltlich verabfolgt.

Sollten sich anmeldungspflichtige Zündhölzchen auf dem Transporte befinden, so obliegt die Anmeldung und die Entrichtung der Nachsteuer dem Warenempfänger, der die Anmeldung längstens 48 Stunden nach Ankunft der Sendung zu erstatten hat.

Die Finanzorgane, bei denen die Vorratsanmeldungen überreicht werden, haben sie hinsichtlich ihrer Vollständigkeit zu prüfen, eventuell die nötige Ergänzung zu veranlassen und sobald als möglich zur Vorratserhebung zu schreiten.

Die Anmeldungspflichtigen haben den mit der Vorratserhebung betrauten Finanzorganen die nötigen Hilfsdienste zu leisten oder leisten zu lassen. Die bis zur Vorratserhebung erfolgten Veränderungen der angemeldeten Vorräte durch Zu- oder Abgang sind den Finanzorganen vor Beginn der Vorratserhebungen mitzuteilen und auf Verlangen nachzuweisen.

Bei der Vorratserhebung hat die Ermittlung des Inhaltes grösserer, gleichartiger Packungen stichprobeweise zu erfolgen. Für die in der Beilage bezeichneten handelsüblichen Packungen ist die Nachsteuer mit den daselbst angegebenen Sätzen zu ermitteln.

Das Ergebnis der Vorratserhebung ist auf der Rückseite der Anmeldung einzutragen und vom Anmeldenden oder dessen Vertreter mit zu unterfertigen. Nach Einsetzung des entfallenden Nachsteuerbetrages und der Zahlstelle, bei der die Nachsteuer zu entrichten ist, ist die eine Ausfertigung der Partei zurückzustellen, die zweite der Zahlstelle einzusenden.

Der Zahlungspflichtige hat die Nachsteuer, sofern nicht eine Ratenbewilligung vorliegt, binnen acht Tagen bei der in der Erledigung der Anmeldung bezeichneten Zahlstelle zu entrichten. Sollte die Zahlung nicht termingemäss geleistet werden, so ist hievon unverzüglich die Anzeige an die zuständige Finanzbehörde erster Instanz behufs Eintreibung des Ausstandes zu erstatten.

Zur Einzahlung der Nachsteuer können den Parteien über Ansuchen von der Finanzbehörde erster Instanz ohne besondere Sicherstellung höchstens vier gleiche Monatsraten bewilligt werden. Die erste Rate muss sofort nach Erhalt der Bewilligung zur Ratenzahlung entrichtet werden. Wird auch nur eine Rate am Verfallstage nicht eingezahlt, so ist der gesamte noch rückständige Betrag auf einmal einzubringen. Verzugszinsen sind in diesem Falle nicht zu fordern.

Anzeige der Herstellung von Feuerzeugen.

Wer Feuerzeuge herstellt oder aus anderweitig bezogenen Bestandteilen zusammensetzt, hat spätestens am 6. September 1916, wenn mit der Herstellung aber erst nach dem 17. September 1916 begonnen werden soll, mindestens 14 Tage vor Betriebseröffnung der örtlich zuständigen Finanzbehörde erster Instanz die Anzeige zu erstatten. Die Anzeige hat Namen und Wohnort des Unternehmers, des Betriebsleiters und des bei Abwesenheit des Unternehmers zur Erteilung von Auskünften zu bestimmenden Angestellten und die Firmabezeichnung zu enthalten. Sie hat ferner den Standort und die Konskriptionsnummer der Erzeugungsstätte, die Räume, in denen Herstellung und Zusammensetzung der Feuerzeuge stattfindet, dann jene, in denen die Halbprodukte, und die in denen die fertigen versteuerten und unversteuerten Erzeugnisse aufbewahrt, weiters die verschiedenen Arten von Feuerzeugen, die hergestellt werden sollen, anzugeben. Dieser Anzeige ist ein Abdruck oder der Entwurf (Zeichnung) eines Namens- oder Fabrikszeichens, mit dem die Feuerzeuge versehen werden sollen, anzuschlissen. Unternehmer, die in der Betriebsstätte auch Waren aus Edelmetallen verarbeiten oder aufbewahren, dann jene, die ausser der Herstellung von Feuerzeugen auch den Verkauf von einzelnen Feuerzeugbestandteilen an andere Gewerbetreibende ausüben, haben dies besonders anzuzeigen.

Die Finanzbehörde erster Instanz verfügt die Befundaufnahme, deren Ergebnis in einem in zwei Ausfertigungen aufzunehmenden Protokolle niederzulegen ist, und übermittelt den Abdruck beziehungsweise den Entwurf (Zeichnung) des Namens- oder Fabrikszeichens dem k. k. Hauptpunzierungsamte in Wien. Bei der Besichtigung hat der Unternehmer und das Betriebspersonal jede für die Gefällskontrolle geforderte Auskunft zu erteilen. Die Anfertigung von Plänen und Zeichnungen wird nicht gefordert, doch sind die für die Kontrolle wichtigen Daten im Protokolle festzuhalten.

Das Namens- oder Fabrikszeichen muss sich von jenem anderer Gewersetreibender unterscheiden. Das Hauptpunzierungsamt in Wien entscheidet über die Zulässigkeit des gewählten Zeichens und veranlasst die Herstellung des Punzenstabes gegen Ersatz der Anschaffungskosten. Gold und Silberarbeitern ist gestattet, falls sie Feuerzeuge aus unedlen Metallen herstellen, auch für diese ihr bereits genehmigtes Namens- oder Fabrikszeichen zu verwenden.

Nachdem die Entscheidung über das angemeldete Namens- oder Fabrikszeichen der Finanzbehörde erster Instanz zugekommen ist, versieht diese die beiden Protokollsausfertigungen mit ihrer Genehmigung. Eine Ausfertigung wird dem Unternehmer unter Bekanntgabe der Punzierungsstelle (Punzierungsamt, Punzierungsstätte), der die hergestellten Feuerzeuge zur Versteuerung vorzulegen sind, und des unmittelbaren Überwachungsorgans zur Aufbewahrungs zugestellt.

Als unmittelbares Ueberwachungsorgan wird für jene Hersteller, deren Gewerbebetriebe im Sinne der Kaiserlichen Verordnung vom 26. Mai 1866, R.-G.-Bl. Nr. 75, unter punzierungsamtlicher Kontrolle stehen und sich am Sitze einer Punzierungsstelle befinden, diese Punzierungsstelle, in allen anderen Fällen die zuständige Finanzwachabteilung bestimmt.

Jeder Wechsel in der Person des Unternehmers, Betriebsleiters oder des zur Auskunfterteilung namhaft gemachten Angestellten, sowie jede Aenderung gegenüber den im Protokolle niedergelegten Angaben ist binnen 24 Stunden dem Ueberwachungsorgane anzuzeigen, von diesem im Befundprotokolle durchzuführen und der Finanzbehörde erster Instanz zu melden.

Die näheren Anordnungen über die Kontrolle, die zu führenden Aufschreibungen, die Versteuerung, die unversteuerte Wegbringung und den Bezug Feuerzeugen sind in den §§ 18 bis 21 der Zündmittelsteuervollzugsvorschrift enthalten.

Kontrolle des Feuerzeugshandels und Verschleisses.

Wer den Handel mit Feuerzeugen oder den Verschleiss von solchen betreibt, hat dies spätestens am 11. September 1916, wenn der Betrieb aber erst später eröffnet wird, 48 Stunden vor Betriebsbeginn der Finanzbehörde erster Instanz schriftlich anzuzeigen.

Hinsichtlich der Anzeige, dann hinsichtlich der den Feuerzeughändlern und Verschleissern auferlegten Kontrollpfichten finden die Bestimmungen über die Kontrolle des Zündholzhandels und Verschleisses Anwendung.

Mit der Kontrolle jener Feuerzeughändler und Verschleisser, deren Geschäftsbetriebe der punzierungsamtlichen Aufsicht unterliegen und sich am Sitze einer Punzierungsstelle befinden, sind die Organe der Punzierungsstellen mit jener der übrigen die Organe der Finanzwache und der Punzierungsstellen betraut.

Nachversteuerung.

Die am 18. September 1916 im Besitze von Verschleissern von Feuerzeugen und von Händlern mit solchen befindlichen, dann die an diesem Tage in den Verkaufsräumen von Feuerzeugherstellern vorhandenen Feuerzeuge unterliegen einer Nachsteuer.

Diese beträgt:

a) für Taschenfeuerzeuge im Einzelgewichte von nicht mehr als 25 Gramm 50 h.,

b) für schwerere Taschenfeuerzeuge 1 K.,

c) für Tisch- und Wandfeuerzeuge 3 K für jedes Stück.

Bei Feuerzeugverschleissern und Händlern sind Vorräte an Feuerzeugen von der Nachsteuer befreit, wenn der darauf entfallende Nachsteuerbetrag nicht mehr als 10 K ausmachen würde; grössere Vorräte sind jedoch zur Gänze der Nachsteuer zu unterziehen.

Feuerzeughersteller, -Händler und -Verschleisser haben den nachsteuerpflichtigen Vorrat spätestens am 21. September 1916 unter schriftlicher Angabe der Anzahl und der Gattungen der Feuerzeuge der nächsten Punzierungsstelle vorzulegen.

Die Punzierungsstelle prüft die Anmeldung auf die Uebereinstimmung mit den gestellten Waren und setzt, wenn sich kein Anstand ergibt, den entfallenden Steuerbetrag auf der Anmeldung an. Anlässlich der Versteuerung wird dem Feuerzeug ein Steuerzeichen aufgedrückt. Die Steuer ist im Zeitpunkte der Ueberreichung der Anmeldung fällig und bei der Punzierungsstelle bar zu entrichten.

Zur Einzahlung der Nachsteuer können den Parteien über Ansuchen von der Finanzbehörde erster Instanz ohne besonderere Sicherstellung höchstens vier gleiche Monatsraten bewilligt werden. Von der Bewilligung ist auch die Punzierungsstelle, bei der die Zahlung zu leisten ist, zu verständigen. Die erste Rate muss sofort nach Erhalt der Bewilligung der Ratenzahlung entrichtet werden. Wird auch nur eine Rate am Verfallstage nicht eingezahlt, so hat die Punzierungsstelle wegen Einbringung des ganzen noch ausständigen Betrages der Finanzbehörde erster Instanz die Anzeige zu erstatten. Verzugszinsen sind in diesem Falle jedoch nich zu fordern.

Solten sich anmeldepflichtige Feuerzeuge auf dem Transporte befinden, so obliegt die Anmeldung und Entrichtung der Nachsteuer dem Warenempfänger, der die Anmeldung längstens 48 Stunden nach Ankunft zu erstatten hat.

Die im Sinne des 3. Absatzes von der Nachsteuer befreiten Feuerzeugvorräte von Händlern und Verschleissern sind, soweit sie noch im Besitze dieser Personen sind, in der Zeit vom 16. November bis 14. Dezember 1916 der nächsten Punzierungsstelle vorzulegen, die sie kostenlos mit einem Erkennungszeichen versieht.

Auf diese Bestimmungen wird hiermit mit dem Beifügen aufmerksam gemacht, dass die Drucksorten für die Anmeldung nachsteuerpflichtiger Zündhölzchen bei der nächstgelegenen Finanzwachabteilung unentgeltlich abgegeben und dass daselbst auch nähere Auskünfte erteilt werden.

Von der k. k. galizischen Finanz-Landes-Direktion derzeit in Biala.

K. k. Vicepräsident:

BUGNO m. p.

Koncypient

z prawem substytucyi, poszukuje posady w Krakowie. Zgłoszenia listowne pod **Dr B.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6708 1 3

Uczenica

szkoły wydziałowej, sierota po legioniście, może udzielać początków języka francuskiego za mieszkanie. Zgłoszenia pod W. K. przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6573 3 3

Willa pod Słońcem

w Zakopanem, na Kasprusiem (na końcu), położenie południowe, otwarty widok na regle i Tatry, do sprzedania, bez pośrednictwa. Wiadomość ustnie lub pisemnie u właścicielki na miejscu. 6703 1 2

Seminarzystka

poszukuje bezpłatnej praktyki biurowej. Zgłoszenia pod: Marya 103 przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6710 1 3

Poszukuje się

rodowitej Francuzki do konwersacyi. Adres złożony w Biurze J. Hopcasa i A. Salomonowej. Ul. Szczepańska 9. 6711 1 3

Zamienię

dom w Krakowie na majątek ziem., w zachod. Galicyi lub wezmę także dzierżawę. Zgłoszenia pisemne: M. Dątrowska, Kraków, ul. Krowoderska l. 27, part. oficyna. 6596 2 3

Sumienny instruktor

akademik, wolny od wojska, szuka lekcyj dla uczniów gimnazyum z płacą i utrzymaniem. Zgłoszenia z dokładnem podaniem warunków pod: Stanisław Gliński, Andrychów. Nieprzyjęte zostaną dłużej bez odpowiedzi. 6576 3 3

Szukamy bednarzy

Fabryka nafty, Jedlicze. 6574 3 3

W Przemyślu,

WPan **W. Tomczyk.** List do N. R. nadszedł w sierpniu. — Odpowiedź wysłana. **Marya B.** 6468 3 3

Kupię dom parterowy

z ogrodem i stajnią, w obrębie Wielkiego Krakowa. Zgłoszenia pod **A. L.** przyjmuje Admin. „Nowej Reformy“. 6571 3 3

Kawa palona

bardzo dobra, wydajna mieszanka kawy w ziarnach i kawa owocowa wyborna co do smaku, aromatu i siły, lepsza i wydatniejsza od kawy ziarnistej 5 kg 18 K za zaliczką. Wysyła palarnia kawy w Solnicy. Kaffee-Rösterei, Solnitz, Czechy. 6530

Wrzos.

Byłaś — niema Cię już przy mnie. Pozostałaś wspomnieniem, niezwykłem, jasnem, dobrem — a zarazem z tem i nadzieją zobaczenia Cię w przyszłości. A zanim przyjdzie, nie zapominaj. Dążności nasze powinny być wytrwałe. Życzę wszystkiego dobrego w dniu Imienin. 6690

Mieszkania

poszukuję umeblowanego z 5—6 pokoi z komfortem urządzonych, pokoju dla służby, kuchni, spiżarni, na I piętrze lub wysokim parterze, słonecznych, spokojnych, z ładnym widokiem i dobrem powietrzem, we Wielkim Krakowie, nawet w odleglejszej dzielnicy. Zgłoszenia list. pod **L. M.** przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 6563 4 6

Maszyny rolnicze

poleca: lokomobile parowe, benzynowe, spirytusowe i ropowe, młocarnie patentowane. konne i ręczne, kieraty, siewiarki oryginalne rzędowe i rzutowe, żniwiarki amerykańskie i t. p.

Pierwsza Prościejowska Fabryka maszyn rolniczych F. Wichterle.

Zamówienia przyjmuje tylko Główne zastępstwo Franciszek Albin, Kraków-Podgórze, obok kościoła (we własnej kamienicy). 6562 2 5

Kupujcie, póki polecamy!

Radzimy swym Odbiorcom, by porobili zawczasu zapasy towarów płóciennych. Jest to dzisiaj rzadkością, że te towary ma się do zbytu. Ale i to nie potrwa długo, więc czemprędzej zażądać próbek. Szczególnie zalecamy zamówić:

20 m. pięknej tkaniny bawełnianej, nadającej się na wszelką bieliznę, 55 K. 2040 78 0

30 m. dobrych resztek zefirów, oksfordów, kanafasów, szyfonów i t. d., 90 K.

6 ręcznie haftowanych, bardzo pięknych koszul damskich, słynnej czeskiej roboty ręcznej, 48 K.

6 koszul męskich, z flaneli lub zefiru, najlepszej jakości, z miarą w szyi 37—47 cm — 60 K.

23 m. najlepszego alzackiego adamaszku 80 cm. szerokości — 90 K.

Bracia Krojcar, tkalnia wyrobów lnianych i bawełnianych **Dobruška.**

Młoda

int. panna, umiejąca dobrze szyć krawieczyznę, bieliznę, znająca się dość dobrze na kuchni i robotach domowo-gospodarczych, poszukuje zajęcia, najchętniej w prywatnym domu do pomocy w gospodarstwie, licząc na dobre traktowanie. Zgłoszenia pod adresem: Józefa Gandera, **Alwernia**-Poręba (pałac). 6586 3 3

Pomocnik aptekarski

przyjmie posadę zaraz. Wiadomość: Busk, Król. Polskie, apteka Wacława Stolarskiego. Ziemia Kielecka. 6580 3 7

Kursa zatrudnienia dla polskich dzieci

szkoła ludowa, kursa licealne, ewent. gimnazyum realne, w budynku żeńskiego gimn. realnego, Wiedeń, VIII, Albertgasse 38. Kierownictwo Maryi Reginy Goldfarb. Najlepsze siły nauczycielskie. Godzina przyjęć od 3—4 po południu. 6608 2 5

Poszukuje się

na wyjazd maturzysty gimnazyalnego, któryby się podjął powtórzyć grekę z 3 klasy i przeprowadzić ucznia przez 4 klasę, według systemu szkół gimnazyalnych krakowskich. Zgłoszenia pod adresem: Kraków, Lubicz l. 2. u p. Drowej Kasparek, od 2—4 po południu. 6709 1 3

Skrzypek

grający na fortepianie, potrzebny do kina. Wiadomość: Z. Manast, ul. Łobzowska 6, part. 6594 2 3

Publiczny przetarg

sześciu drabin starych 9 do 13 metrów długich, 4 osęk, i starego żelaziwa odbędzie się dnia 15 września 1916 r. w budynku sądowym przy kościele św. Piotra. Bliższa wiadomość u portyera tegoż budynku. 6712 1 3

Kupię

pianino, dobrej marki, w dobrym stanie. Zgłoszenia: Dębniki, ulica Zduńska l. 9. 6604 3 3

50 morgów ziemi

bez budynków, w całości lub częściowo, jest do nabycia w Królestwie Polskiem, blisko Krakowa. Zgłoszenia listowne pod „Ziemianin“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6599 3 5

Apteka

Antoniego Jarosza „pod białym orłem“ w Nowym Sączu, poszukuje magistra(rki) lub asystenta(tki). 6579 2 5

Fabryka korków

Jak. Reicha w Krakowie, ul. Grodzka 71. 6614 3 10

Sklep

obszerny, do wynajęcia zaraz przy ul. Starowiślnej l. 49. Wiadomość tamże. 6615 3 5

Katolicka rodzina

przyjmie studentkę z dobrego domu od 3—5 klasy, z troskliwą opieką i używaniem fortepianu. Zgłoszenia: Aleja Krasińskiego 14, drzwi 24. 6625 2 3

Zamiast obuwia SANDAŁY

męskie, damskie i dziecięce

z deszczułkowemi podeszwami

chronionemi przez podkładkę skórkową, w pierwszorzędnem wykonaniu, wygodne w noszeniu, we wszystkich wielkościach, do nabycia u firmy: 6621 2 6

P. BUCHBINDER

Kraków, ul. św. Sebastyana l. 34, I p., front.

Korę świerkową

siekaną, załadowaną w wagonach, kupuje fabryka skóry Feigl, Diosau, stacya Beschin, Böhmerwald. 6600 3 4

Szukam

w celu matrymonialnym, dla właściciela restauracyi, człowieka prawego, kobiety lat około 45, bezdzietnej, uczciwej i łagodnego usposobienia. Gotówka kilkunastu tysięcy koron do rozwinięcia interesu konieczna. Zgłoszenia pod: Prowincya przyjmuje Administracya „N. Reformy“ 6704 1 3

Poślubi

doktor praw, 30 lat, zajmujący szczególnie cenione stanowisko rządowe, brunetkę do 25 lat, przystojną, zdrową, gospodarną, niepospolitego umysłu, inteligencyi i poczucia godności kobiecej; skromnie wyposażoną, zdolną użyczyć szczęścia i być uszczęśliwioną. Poważne nieanonimy z fotografią przyjmuje Admin. „N. Reformy“ przez wrzesień pod „**Felicitas**“. Tajemnica, zwrot listów i fotografii rzeczą honoru. 6100 2 3

CENTRALNE BIURO WYDAWNICTW N. K. N.

wydało najnowszą powieść

ARTURA GRUSZECKIEGO:

O WOLNOŚĆ i GODNOŚĆ

Swietnie pisana powieść ta zawiera dzieje duszy Polaka czasu pierwszych organizacyj bojowych, działalności emisaryuszów krakowskich na terenie Królestwa Polskiego, opowiada, jak werbowano do Legionów polskich, jak formowano pierwsze oddziały, wreszcie gdy wybuchła wojna światowa, jak Legiony wyruszyły w bój i pierwsze zdobywały laury.

Zarówno postaci męskie, jak i kobiece w powieści tej, to znajomi nasi, dobrzy znajomi i dzielni ludzie.

Powieść niezmiernie zajmująca.

Cena: K 5·—. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. — **Na prowincyę** wysyła: Główna Składnica Wydawnictw N. K. N., Kraków, Gołębia 20. (Gmach Nacz. Kom. Narodowego). 5901 0 10

Wspaniałe odcienia włosów

w kolorze blond, popielatym, kasztanowatym i miedzianym uzyskuje się przy użyciu ekstraktu z kwiatów wyrobu Franciszki Budziaszek, nie zawierającego żadnych szkodliwych składników, jakie znajdują się w wodzie tlenowej. Zdumiewający dobór kolorów! Podpisana wykonuje również masaż twarzy ręcznie i elektrycznie — udziela wskazówek pielęgnowania twarzy — wykonuje artystyczne fryzury i ondulacje. — Poleca wyroby perukarskie, po przystępnych cenach.

Franciszka Budziaszek

fryzyerka z dziesięcioletnią praktyką warszawską i wiedeńską.

6435 **Kraków, ul. Floryańska 23, II p., ofic.**

PATENTY

wyjednywa we wszystkich państwach 31 30 0

Inż. S. DZBAŃSKI, przys. Obrońca patentowy.

Wiedeń, VII, Mariahilferstr. 48.

Pierwszy wiedeński koncesyonowany skład

używanych wozów wszelkich typów

także wszelkiego rodzaju uprząż na konie ma zawsze na składzie w bardzo wielkim wyborze. **Karol Fischer, Wiedeń,** II., Praterstrasse 72, hotel Nordbahn. Tel. 44.405. Pożąd. koresp. w języku niem. 66 101 0

Pasów lnianych

nieprzemakalnych, własnego wyrobu, **zastępujących pasy skórzane,** dostarcza w każdej długości i szerokości Feliks Laksberger, skład przyborów technicznych, Kraków, św. Gertrudy 7. 6095 8 10

Skutek poręczony.

Tysiące listów dziękczynnych leżą do przeglądnięcia. — **Pełny, piękny, jędrny biust** otrzymuje się przy użyciu

Dra med. A. Rixa Kremu do piersi

przez władzę badanego, z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki, niezawodny skutek wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Jedyny krem na biust, który z powodu jego znakomitego działania trzymają apteki, perfumerye etc. Dawka na próbę 3·30 K, wielka dawka osiągająca skutek 8·30 K. Wysyłka ściśle dyskretna. Kos. Dra A. Rixa Laborat., Wiedeń, IX., Lackirergasse 6/V. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; Perfumerya pod „Kometą“ handel Reima i Ski, Rynek 37; drog. Bracha, Tarnów: apt. Łopatki, Kołomyja, ul. Jagiellońska; w Bielsku: drog. Polaczka, ul. Kolejowa; w Cieszynie: drog. pod „Czarnym psem“ i drog. pod „Kotwicą“. 6425 1 8

Wyśmienite mydło żółte

w ½ kg. kawałkach

wysyła za pobraniem po 5 kg netto za 30 K

H. Schnürer

6684

Praga, Król. Winohrady, Jungmanowa 83.

Bracia Tercyarze św. Franciszka

(Bracia Albertanie)

posługujący ubogim

w Krakowie, Kazimierz, ulica Krakowska l. 43

Telefon 3213

sprzedają najpowszechniej używane meble gięte, wyplatane lub z siedzeniem deszczułkowem, t. j. krzesła, fotele, kanapy, bujanki, taborety biurowe i salonowe.

Również przyjmują krzesła do wyplatania, naprawy i politurowania.

Krzesła i stoły do wypożyczania są na składzie.

Wycieraczki kokosowe, oraz własnego wyrobu plecione trzcinowe, w różnych wielkościach.

Chodniki kokosowe do kościołów, urzędów, na schody korytarze i do przedpokoi. 27 86 0

Mateusz Stanek

konc. majster murarski Kraków, Konarskiego 32

wykonuje wszelkie roboty w zakres budownictwa wchodzące z własnego materyału lub dostarczonego w miejscu i na prowincyi po przystępnej cenie. Na życzenie sporządza plany i kosztorysy. 1805

L. 84.185 ex 1916. 5778 3 3

Konkurs.

Krajowa Dyrekcya skarbu rozpisuje konkurs celem obsadzenia posady **lekarza salinarnego** w I kategoryi przy c. k. Zarządzie salinarnym w Bochni. Z posadą tą połączone: honoraryum rocznych 2800 K z prawem: do posunięcia do wyższego stopnia po każdych trzech latach służby (do najwyższej kwoty rocznych 3600 K) i do uzyskania dwóch dodatków starszeństwa rocznie po 200 K po 16, względnie 20 latach służby przebytych w I kategoryi, ryczałt na podwody rocznych 1800 K, materyał opałowy po zniżonej cenie i deputat soli według postanowień dla urzędników salinarnych w IX klasie rangi. Termin wniesienia podań do krajowej Dyrekcyi skarbu obecnie w Białej do **15 września 1916 r.** Szczegółowe ogłoszenie i instrukcya do wglądnięcia w Zarządzie salinarnym w Bochni, w krajowej Dyrekcyi skarbu w Białej (D. a. V.) i w Ministerstwie skarbu.

C. k. galicyjska krajowa Dyrekcya skarbu.

Biała, dnia 31 lipca 1916.

Kapelusze damskie

i dziecięce, oraz wszelkie przybory do tychże, poleca na **sezon zimowy** po cenach fabrycznych, fabryczno-hurtowny skład kapeluszy 6381 3 5

Dory Klein w Krakowie, przy ul. Miodowej l. 4.

Sprzedaż po cenach fabrycznych

tylko krótki jeszcze czas z powodu zwijania sklepu. **Serwisy porcel., lampy, oraz wszelkie artykuły ze szkła i porcelany.** 6177 8 8

Kraków, ul. Karmelicka 9.

Różowe policzki i wargi o naturalnej piękności przy używaniu Dra A. Rixa jedynie dobrej, nieszkodliwej za co się ręczy, „**rosy różanej**“ (nie puszczającej). Nikt nie rozpozna, mimo wspaniałego skutku. 1 flakon K 2·50. Kos. Dra A. Rixa Laborat., Wiedeń, IX, Lackierg. 6/V. Wysyłka dyskretna za pobraniem lub po nadesłaniu należytości. — Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, Floryańska 15; perf. Reima i Sp., Rynek 37; drog. Komorowskiego, Floryańska 33; Perfumerya pod „Kometą“. We Lwowie: S. Rucke. apt. „pod srebrn. orłem“, Krakowska 1; perf. Sładowski. W Kołomyi: apt. Łopatki, Jagiellońska. W Tarnowie: drog. Bracha. W Białej: drogerya Polaczka, ul. Kolejowa. W Cieszynie: drog. „pod czarnym psem“ i „pod Kotwicą“. 6424 1 4

ŚWIAT LALEK

jakich tylko serce zapragnie, wszelkiego rodzaju i wyrobu. Specyalnie lalki z blaszan. głowami i prawdziw. włosami, oraz z porcelanowemi głowami, mówiące. Polecamy dla małych dzieci praktyczną, a obecnie najtańszą lalkę z materyi, z blaszaną głową i prawdziwemi włosami, 31 cm 4·50 K, 37 cm 6 K 50 h, 42 cm 7 K 50 h. Zabawki dla dzieci i lalek, oraz wózki. Każde zamówienie wysyła najspieszniej fabryka lalek, Kraków, ulica Wolska 1 a. Cennik na żądanie. 6487 4 10

Prywatne Kursy prawnicze

udzielają nauki w zakresie wszystkich egzaminów i rygor. prawniczych. Kursy zwyczajne tworzą się stale w miarę zgłoszeń. PP. Kandydaci otrzymują cały materyał, pozatem skróty. **Specyalne udogodnienia** dla P.P. Wojskowych. Czas nauki stosunkowo krótki. Lekcye osobne na żądanie.

Zgłoszenia od 2—5 po południu. 6150 4 4

Dr Kazimierz Kucharczyk

Kraków, Loretańska l. 5, I p.

! Po cenach przedwojennych — bez zwyżki!

Brzytwy z najl. stali 3/8, 4/8, 5/8 szer. po K 3, 4, 5. **Maszynki do golenia** w eleg. nikiow. pudełkach, z 6 ostrzami po K 6 i 8·60, w czarnych kasetach z lustrem, pemalem itd. po K 7·50 i 12·—. **Ostrza** najl. gatunku tuzin K 3·60. **Maszynki do strzyż. włosów** najl. gat. po K 7·50. Wysyłka za zaliczką; w pole po otrzymaniu gotówki i K 1·— za przesyłkę zgóry. **A. Weissberg, Wiedeń, II. Untere Donaustrasse 23/E,** oddział IV. Katalogi i cenniki hurtowne dla odsprzedawców darmo! Zastępców poszukuje się! Korespondencya polska! 4548 11 0

PREPARATY NIEMIECKIE

Atophan, Novatophan, Citrovanille, Laxigen, Ovaraden-Trifferin, Milchzucker prof. Dr Soxhlet, Uricedin, Gonosan, Anusol.

Preparaty francuskie

Jodone Robin, Peptonate de Fer, Glycèrophosphate Granulé. 5701 3 3

Leprince

Arsycodile i Neo-Arsycodile i inne. Clin i inne. Kola Astier Granulé, Algocratine, Arhéol, The Chambard, Piperazine Midy, Santal Midy, Agarase, Sels de Vichy-Etat, Vichy-Comprimés. Urodonal, Papier Wlinsi, Papier Rigollot, Wina lecznicze francuskie, Valda pastylki

Apteka „pod Słońcem“

Linia A-B w Krakowie. — Wysyłka na prowincyę.

Gazownia miasta Tarnowa

poleca po niskich cenach

KOKS GAZOWY

z górnośląskich węgli

do celów centralnego ogrzewania. 5830 3 3

Nowe maszyny do pisania

marki Continental, papier, kalka i taśmy. — **I. L. Ameisen, Kraków.** 5846 13 13

DO KANALIZACYI:

o cienkich ścianach

patent. cementowe rękawnice

we wszelkich wymiarach, w wielkich ilościach wnet do dostarczenia. Wyrób maszynowy. Lekki. 5602 10 10

Na chodniki:

płyty granitoidowe

(prawnie chronione).

Układanie na piasku bez zaprawy wapiennej.

Zupełne zastępstwo kamieni naturalnych.

B. FISCHMANN & COMP.

fabryka wyrobów cementowych

Berno (Morawskie) — Schimitz.

Akademik

szuka lekcyj. Specyalność łacina, greka i fizyka. Zgłosz. pod A. L. 20 przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6616 2 3

Wiedeńska fryzyerka

damska czesze, onduluje w domu i poza domem. Modne i historyczne fryzury; udziela lekcyj czesania; wykonuje wszelkie roboty włosowe według najnowszych modeli, uskutecznia manikure i wywabianie nagniotków. Antoniczek, Kraków, ul. Floryańska 21, II p. 6693

Słoneczne mieszkanie

I p. z frontu, od 1 października, 5 pokoi z kuchnią, łazienką i korytarzem, do każdego pokoju osobne wejście, światło elektr. i gaz.; 2 pokoje, przedpokój i kuchnia sklepy frontowe z wystawami do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy Zwierzyniecka 11. 6694

Ważne!

Wszelkich ułatwień i wskazówek w zakresie prac pisemnych, obejmujących gimnazyum, seminaryum, prace nauczycielskie, uniwersyteckie i doktorskie ze współudziałem fachowych sił udziela się w biurze informacyjnem Tumidajowicza, b. prof. gimn. w Krakowie, ul. Poselska l. 20, I p., od godz. 6—7 wieczorem. 6547 2 2

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, wstawianie szkieł i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko **H. NIEMETZ, optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 15.** 1560 13 13

Leśnik

z ukończoną wyż. szkołą gosp. leśnego, wolny od wojska, znający się dobrze na handlu drewnem, poszukuje w tym dziale odpowiedniego zajęcia lub zastępstwa. Zgłoszenie z podaniem warunków pod Leśnik 123 przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6517 3 3

Poszukuję

od 15 b. m., ewent. od 1 października, frontowego, kawalerskiego pokoju z przedpokojem i łazienką, urządzonego z komfortem, lub całkiem bez mebli. Najem wprost od gospodarza. Zgłoszenia pod adresem: Rudolf Skála, ulica św. Jana l. 1 Sporobanka. 6622 2 2

Aspiranta

w II lub III r. (za zezwol. jego dotychcz. szefa) przyjmie apteka Masłowskiego. Kraków, Mały Rynek. 6621 2 3

Kucharz

z większych domów, dobrze polecony, żonaty, bezdzietny, przyjmie posadę od 20 września na wikt lub ordynaryę; w razie potrzeby, żona obejmie miejsce klucznicy. Zgłoszenia: Jan Domiszewski w Nowym Sączu, ul. Klasztorna. 6555 3 3

Poszukuję

pokoju umeblowanego lub bez mebli, z łazienką, oświetleniem elektrycznem, osobnym wchodem, w pobliżu stacyi kolei elektrycznej zaraz lub od 1 października. Zgłoszenia pod **K. B.** przyjmuje Administr. „N. Reformy“. 6526 2 3

Poszukuję zaraz

mieszkania umeblowanego z 4 lub 3 pokoi z łazienką w centrum miasta. Zgłoszenia pod **A. G.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6628 2 3

Kupię

w okolicy Krakowa lub Nowego Sącza dom z ogrodem owocowym oraz gruntem 6 do 10 morgów. Zgłoszenia list. pod **G. Z.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6629 2 2

Korespondentka

poszukuje zajęcia biurowego. Może prowadzić książki na dnie lub godziny. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod **I. W.** 6290 5 0

Poszukuje się

kilku domów rozmaitej wielkości do kupna. Mogą być i w Wielkim Krakowie. Poszukuje się również **taniego gruntu, 1—2 morgów** wynoszącego, w dzielnicach przedmiejskich. Oferty przyjmuje architekt B. Torbe, ul. Straszewskiego 11. 6557 3 3

!!! Polacy !!!

Pierwszorzędny polski lekarz **dentysta** ordynuje z powodu stosunków wojennych operatywnie i technicznie za połowę honoraryum. **Dr H.,** Wiedeń, I., Spiegelgasse 13, III/9. (boczna ulica z Graben). Ordynacya od god. 1—6, w niedziele od 8—12 rano. 5632 12 13

Rutynowana nauczycielka

udziela lekcyj języków: **polskiego, francuskiego i niemieckiego** metodą Ansona. Adres: ul. Batorego 25, II p., drzwi 10. Zgłoszenia: od godz. 10—12 i od 4—6. 6520 3 0

Potrzebna

do dworu na wieś, tuż pod miastem, **pokojowa,** umiejąca prasować, szyć, obsługiwać przy stole. — Posłać odpisy świadectw: Wołkowicka, Dąbrowica, p. Chrostowa. 6500 3 3

Ewakuowana

Młoda nauczycielka

z egzaminem wydziałowym, z grupy językowo-historycznej, przyjmie lekcye lub jakie inne zajęcie półdniowe od 8 rano do 1-szej w południe. Zgłoszenia dla „Ewakuowanej“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6651 2 3

Prawnik

zdolny nauczyciel, poszukuje lekcyi na wsi w zach. Galicyi. Zgłoszenia zaraz pod „Prawnik 13“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“ 6653 2 3

Lekcye języka angielskiego

najnowszą metodą i konwersacya. Miss May, Horańczyk, ul. Szczepańska 11, II p. 6654 2 5

Fryzyerka!

Czesze W. Panie w abonamencie i jednorazowo. Górkowa, ul. Mikołajska l. 4. 6647 2 4

Profesor gimnazyalny

udzieli korepetycyj uczniowi za obszerny pokój z opałem, światłem i obsługą. Zgłoszenia pod **A. J.** przyjmuje Admin. „N. Reformy“ 6655 2 2

Osoba

inteligentna, znająca się na gospodarstwie, poszukuje posady we dworze, ewentualnie może objąć zarząd całego gospodarstwa. Zgłoszenia list. pod **Pracowita** przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6642 2 4

Pokój

umeblowany o 2 oknach, z osobnem wejściem, do wynajęcia. Kraków, XXII, ul. Kopernika 4, I p., 2. 6644 2 5

Dokładna mapa

wojny

Z RUMUNIĄ

wyszła z druku.

Za nadesłaniem kwoty K 1·40 lub za zaliczką wysyła księgarnia

D. E. Friedleina, Kraków.

Rynek 17. 6475 5 5

Skład części do 1884 0 10

ROWERÓW

najtaniej u

H. Niemetza

Kraków, Karmelicka 15. Telef. 3175

Rolnik

z akademickiem wykształceniem, z wszechstronną praktyką rolniczą, z najlepszemi świadectwami, poszukuje odpowiedniej posady na ziemiach polskich, ewent. za podkładem kaucyjnym. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ pod **Zdolny rolnik 30.** 4510 5 0

Uboga i chora staruszka

75 lat licząca, niezdolna do pracy, prosi o łaskawe, choćby najmniejsze, datki. — Administracya „Nowej Reformy“ przyjmuje dla niej wszelkie datki pod **T. M.** 5710 7 0

Panna

z ukończonym kursem handlowym z dokładną znajomością buchalteryi, korespondencyi pol. i niem., jak również stenografii i pisania na maszynie, poszukuje posady. Zgłoszenia pod Z. Adamska, Kozy ad Biała. 6411 4 0

Starożytności

4942 9 10

Pomocnik

„bufetowiec“ potrzebny do handlu śniadankowego: ul. Szewska 14. 6618 2 2

Rolnik

z 30 letnią praktyką w dobrach jednego z większych magnatów, emerytowany, lat 53, żonaty, poszukuje posady administratora dóbr lub zarządu kilku folwarkami. Zgłoszenia pod „**Emeryt**“ przyjmuje Admin. „N. Reformy“. 6569 2 2

Do siewu:

żyto probstejskie, pszenicę ostkę borynicka, pszenicę gółkę białą z hodowli w Łopuszce poleca Obszar dworski Wróblowice, p. Zakliczyn n. D., stacya k. Gromnik. 6195 0 10

Polak

zdolny kontroler, urzędnik podróżujący, zarządca cegielni, tartaków, kasyer lub rachmistrz dóbr z akademią handlową i długą praktyką, przyjmie posadę w Galicyi zachodniej lub Królestwie. Referencye pierwszorzędne. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod **5930.** 5930 4 0

ZMIANA LOKALU.

Konc. Zakład sprzedaży i kupna

MARYI TELESZNICKIEJ

przeniesiony został do domu przy **ul. Floryańskiej l. 7, I p.** (pod Matką Boską). — Poleca meble nowe, używane, antyczne i różne przedmioty dekoracyjne i t. p. Przyjmuje również w komis meble i t. p. 5910 9 10

INSTYTUT LISTE
PENSYONAT DLA DZIEWCZĄT
Wiedeń, V, Nikolsdorfergasse 8.

5-klasowa **szkoła ludowa,** 6-klasowe **liceum** z prawem publiczności, 2-klasowy **kurs uzupełniający.** (Języki, muzyka, malarstwo, gospodarstwo domowe, roboty ręczne). Sport i pielęgnowanie ciała. Własny dom, duży ogród. Prospekty. 3901 3 3

Poszukuje się zaraz

administratora
lub
administratorki

do **pensyonatu** (przeciętnie 90 osób), z gospodarstwem rolnem, ogrodem warzywnym i odpowiednim inwentarzem, obeznanego (nej) dobrze z aprowizacyą i pojedynczą rachunkowością. Wymagana kaucya lub poręczenie.

Zgłoszenia z dołączeniem odpisów świadectw i podaniem warunków pod adresem: Delegatura departamentu wojskowego N. K. N. w Białej. 6607 3 3

Zarząd dóbr Górka Narodowa

poleca do siewu

swoje oryginalne selekcyjne

Żyto Niemierczańskie

Cena 46 K za 1 q m z wysyłką ze stacyi Kraków. Na żądanie worki (używane) na 100 kg po cenie 3 K.

Adres biura: **Kraków, Basztowa 17.**

Adres telegraf.: **Buszczyński, Kraków.**

Kupujący winien przedstawić zezwolenie swego Starostwa na przywóz zboża siewnego. 6643 2 5

L. 3040. 6420 2 2

Konkurs.

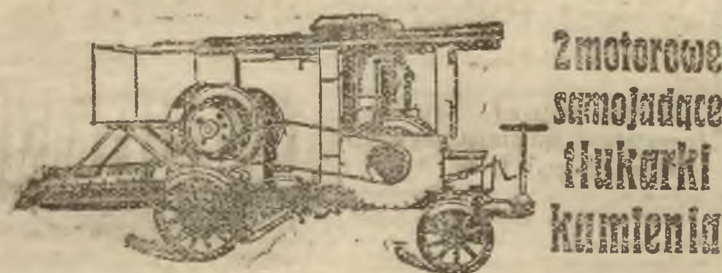
Magistrat miasta Sędziszowa rozpisuje niniejszem **konkurs** na posadę **sekretarza gminnego.**

Warunki:
1) Wiek niżej 50 lat;
2) Austryackie obywatelstwo;
3) Znajomość języka polskiego i niemieckiego;
4) Znajomość odnośnej agendy.

Posada będzie nadana na rok, a później **na stałe.** Płaca roczna 1800 kor. z dodatkiem drożyźnianym 240 kor.

Podanie należy wnieść do powyższego Magistratu najdalej do **15 września b. r.**

Za Magistrat
M. Löw.

oraz 500 żelaznych taczek 75 litrów pojemności do sprzedania.

Zgłoszenia listowne pod **„Motorowe tłukarki"** przyjmuje Administr. „Nowej Reformy". 6507 3 3

Zarząd dóbr w Grodkowicach

poczta Brzezie, stacya Kłaj

przyjmuje zamówienia na następujące **zboża do siewu**

I. Żyto „Petkuskie" po 37 K za 100 kg **bez worka,** loco stacya Kłaj;
II. Żyto polskie „Grodkowickie" po 41 K za 100 kg bez worka, loco stacya Kłaj;
III. Pszenica ostka galicyjska „Grodkowicka" po 48 K za 100 kg bez worka, loco stacya Kłaj;
IV. Pszenica „Profesor Wohltmann" po 44 K za 100 kg bez worka, loco stacya Kłaj;
V. Jęczmień zimowy „Mamuth" po 42 K za 100 kg bez worka, loco stacya Kłaj.

Worków ma dostarczyć zamawiający, lub policzy się je po cenie własnego kosztu; na każde zamówienie należy złożyć gotówkę w kwocie 30 koron na 100 kg ziarna; reszta za pobraniem kolejowem. — Poprzednie ogłoszenie nieważne. 6335 4 9

H. Altenberg, G. Seyfarth, E. Wende i Ska, księgarnia we Lwowie

POLECA WYBITNĄ NOWOŚĆ

STANISŁAW ROSSOWSKI:

LWÓW PODCZAS INWAZYI

Z 30 RYCINAMI. :: CENA W OPRAWIE K 4·80, Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ K 5·30.

Znakomity autor kreśli tu w szeregu felietonów przeżycia Lwowa w ciężkich czasach inwazyi.

Spis rozdziałów: Prodromus. — Wkroczenie armii rosyjskiej do Lwowa. — Armaty mówią. — M. S. O. — Tadeusz Rutowski. — Trzej. — Ratusz. — Charitas. — Tanie kuchnie. — Bezpłatny opał. — Czerwony Krzyż. — Inwalidzi. — Nasz dom. — Zmysł praktyczności. — Nasze panie. — „Sztuka". — Herbatki w Kole. — Eldorado maluczkich. — Disce puer. — Przemysł domowy. — Izba handlowa. — Kupiectwo. — Mizerya rzemieślnicza. — Pod znakiem Temidy. — Palestra. — Telefony. — Urzędnicy. — Kamienicznicy. — Czarna giełda. — Rozbitki. — Ulica. — Szumowiny. — Żywiciele i żywicielki miasta. — Mleczarka. — Łupiskórstwo. — Kolekcyonerzy. — Kolporterzy. — W krainie papieru. — Tutki. — O różnych dymach i dymkach. — Teatr w czasie inwazyi. — Apellesy i Fidyasze. — Zima. — Boże Narodzenie. — Przyjęcie noworoczne u prezydenta miasta. — Przemyśl. — Wielkanoc 1915. — Primavera. — Tragedya lasu. — Bez alkoholu. — Zdrowie miasta. — Moneta. — „Dozwolono cenzuroju". — Scripta manent. — Bajka. — Korespondencya, — Cienie smutku. — Dni grozy. — Z mroku w jasność. — Nastrój polityczny Lwowa w czasie inwazyi. 5918 3 3

Nadzwyczajna zniżka
dla szpitali, domów rekonwalescentów, obozów jeńców i żołnierzy w polu.

	Cena księgars. Koron	Cena zniżona Koron	Cena 10 egz 1 tomika Koron
Seybalska. **Urywki z pamiętników o powstaniu 1863** (ilustr.)	1·25	—·80	7·50
Szajnocha. **Dwie wojny** (Worskla—Grunwald)	—·65	—·50	4·50
— **Mściciel** (wstęp do dziejów Jana III)	—·80	—·60	5·50
— **Krzysztof Opaliński**	—·75	—·60	5·50
Z pamiętników Koźmiana (od r. 1779 do Sejmu Czteroletniego)	—·80	—·60	5·50
Szujski Józef. **Wallas**	—·65	—·50	4·50
Gebert i Gebertowa. **Opowiadania z dziejów ojczystych** ilustr.	2·70	2·40	23·—
Janelli i Kisielewska. **Z dziejów ojczystych** (ilustr.)	2·20	1·90	18·50
Romer. **Ziemie dawnej Polski,** mapka hypsometryczna (z objaśnieniami)	—·70	—·60	5·50
Semkowicz. **Mapka historyczna Polski** (z objaśnien.)	—·70	—·60	5·50
Romanowski. **Wybór pism,** wyd. T. Pini, **2 t.**	1·20	—·90	8·50
Skarbczyk poezyi polskiej, wyd. A. Passendorfer, 2 t.	1·20	—·90	8·50
Mickiewicz. **Złote myśli,** zebrał J. Nogaj	—·35	—·30	2·50
Wybór nowel i opowiadań najznakomitszych współczesnych pisarzy polskich (Sienkiewicz, Orzeszkowa, Gawalewicz, Prus, Konopnicka i t. d.)	—·80	—·60	5·50
Goszczyński. **Król zamczyska. Sobótka**	—·55	—·40	3·50
Calderon. **Książę niezłomny,** przekład J. Słowackiego	—·65	—·50	4·50
Szekspir. **Juliusz Cezar**	—·90	—·70	6·50
— **Koryolan**	1·20	—·80	7·50
Germau L. **Przegląd dziejów literatury powszechnej.**			
Tom I. Starożytność	1·20	—·80	7·50
„ II. Wieki średnie	—·90	—·70	6·50
„ III. Czasy nowsze	1·50	1·20	10·—
„ IV. Wiek XIX	1·50	1·20	10·—
— **Przegląd dziejów literatury powsz.,** komplet.	4·50	3·50	30·—
Jakubski A. Dr. **W krainach słońca.** Kartki z podróży do Afryki środkowej. 70 oryg. ilustr., mapka i profil drogi	6·—	4·50	40·—
Wodzicki. **Jaskółka**	—·70	—·60	5·50
Czernecki. **Brzeżany** (ilustr.)	1·—	—·80	7·—

Cała serya, obejmująca po 1 egz. wszystkich wymienionych książek, zamiast 29 K 55 h, **tylko 20 K,** 10 seryj równocześnie kupionych, zamiast 295 K 50 h, **tylko 180 K.**

Powyższa zniżka udzielona będzie tylko wtedy, jeśli zamówienie z odpowiednią kwotą wpłynie do „Administracyi wydawnictw" Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, ul. Małeckiego 5, z poleceniem, by zamówione książki wysłano wprost do wymienionych wyżej instytucyj lub osób w nich przebywających. — Przy zamówieniu niżej 10 K, należy dodać odpowiednią kwotę na koszta przesyłki. 4243 5 5

Kalendarze

Miarki na rok 1917 wyjdą w połowie września i zawierają bardzo wiele zajmujących opowieści, pięknie wykonane obrazki kolorowe, bardzo interesujące statystyki państw wojujących, Królestwa Polskiego i dawniejszych ziem polskich, obszerny kalendarz historyczny, zajmująco ujęty pogląd wypadków wojennych z szczególnem uwzględnieniem spraw polskich, zbiór przepisów prawnych, spis jarmarków z wszystkich trzech zaborów itd. itd.

Dla Panów Księgarzy, agentów i kolporterów ustanowiliśmy ceny bardzo korzystne. Kto chce zrobić dobry interes i kalendarze odebrać wcześnie, musi zamówienie już teraz nadesłać wprost do nas, a przekona się, że zakupił

bardzo tanio!

Adres wydawnictwa: K. Miarka Spółka, Mikołów — Nikolai, Oberschlesien. 6190 2 4

Prywatne gimnazyum realne
w Zakopanem

będzie obejmowało w roku szkolnym 1916/17 **siedm klas** gimnazyum realnego **z prawami szkół publicznych** — z językiem angielskim lub francuskim, jako obowiązkowym — tudzież **oddzielne** kursa równorzędne dla dziewcząt.

Uczniów (i uczenice) gimnazyów klasycznych przyjmuje się jako hospitantów (hospitantki) — i udziela się dla nich dodatkowo nauki języka greckiego.

Przy Zakładzie istnieje **internat dla chłopców, otwarty także przez wakacye,** pod kierunkiem dyrektora gimnazyum, Dra Jana Jarosza. 4084 0 10

Bliższych wyjaśnień udziela Dyrekcya Zakładu w Zakopanem, willa „Podlasie"

Gräfenberg, Śląsk austr., 630 m n. p. m.

Sanatoryum Prissnitza
cały rok otwarte

dla chorób nerwowych, wewnętrznych i zmian materyi. Lekarz naczelny: Radca sanitarny dr Rudolf Hatschek. Dzienna pensya włącznie z kuracyą od 18 koron wzwyż. Dla wymagających tylko wypoczynku ceny zniżone. — 2380 22 0

Teraz

zaraz każdy, kto ma jeszcze stare wełniane rzeczy, ubrania, nowe okrawki sukienne i t. d. niech zażąda naszych warunków bardzo korzystnego zakupna, po cenach najwyższych. Napisać kartę do protok. fabryki wyrobów wełnianych Jan Konrady i Sp., Wiedeń, VII, Kaiserstrasse 89. 6209 3 4

Ludwik Hinterschweiger, Ad. Bleichert i Ska

T. z o. p. w Lichtenegg pod Wels, Austr. Górna

Specyalna fabryka do
maszyn cegielnianych,
maszyn **do rozdrabniania żywicy**
i do nowoczesnych
urządzeń przewozowych
wszelkiego rodzaju. 1293 24 52

Ochraniacze

na podeszwy, b. praktyczne, tuzin ... h, oraz piłki tenisowe poleca i wysyła na prowincyę po otrzymaniu gotówki wraz z portem (także w markach) **L. Weindling, Kraków,** ul. Grodzka 26. 5904 9 10

500 KORON

zapłacę każdemu jeżeli mu **nagniotków, brodawek** stwardnień skóry balsam Ria w 3 dniach nie usunie bez śladu. Słoik wraz z poręczeniem 1·50 K, 3 słoiki 4 K, 6 słoików 5·50 K. Setki p... i uznań. **Pot nóg, rąk, pachwin** usuwa się szybko proszkiem Ita. Cena K 1·50, 3 pudełka K 3·50. Kemény, Koszyce I (Kassa), Postfach 12/856, Węgry. 4469 10 13

Do nabycia we wszystkich księgarniach!
Nowość! Nowość!

Książka bardzo ważna świeżo opuściła prasę, niezmiernie aktualna w dzisiejszych czasach, p. t.: „Choroby weneryczne, ich skutki i znaczenie w życiu jednostki i społeczeństwa, tudzież sposoby leczenia i zapobiegania", z 10 rycinami. 136 str. Napisał **prof. Emil Wyrobek.** Cena egzempl. 4 kor., z wysyłką 4 kor. 50 hal. **Nakładem Sz. Taffeta, Kraków, ul. Wiślna l. 8.** 5550 8 10

6004 **NOWE KURSA** 14 15

w szkole buchalteryi i rachunkowości państw.
STANISŁAWA BURNATOWICZA

podlegającej nadzorowi c. k. Władz szkolnych w Krakowie, Floryańska 55, **obok bramy,** rozpoczynają się **9 września** b. r. Wpisy codziennie. Nauki stenografii udziela Lektor Uniwersytetu, p. H. Nennel. Języka niemieckiego uczą fachowe siły nauczycielskie Instytutu językowego Ansona. **Szkoła pisania na maszynach.**

Nadeszły świeże transporty

kaw, herbat,
serów holenderskich

w najprzedniejszych gatunkach, które wysyła hurtownie 6342 0 10

Wojenna Centrala Handlowa
Kraków, Sławkowska 1.

Środki żywności

wszelkiego rodzaju poszukiwane do kupna:

mięso, wędliny, tłuszcze, salami, konserwy, sardynki, kondensowane mleko w proszku, ser, sztokfisze, kawa i surogaty, ryż, wyroby z ciasta, ciastka, mydło, owoce strączkowe, pasza, wino, w małych i wielkich ilościach, także wagonami z natychmiastową dostawą z niem.-austr.-węg. stacyj.

Zgłoszenia z próbkami lub z dokładnem podaniem marki i jakości przyjmuje każdego czasu pod „A. P. 593" biuro ogłoszeń Edwarda Brauna, Wiedeń, I., Strobelgasse 2. 6217 3 10

Krem na twarz jako puder!!

Precz z każdym pudrem, który tylko pory zasklepia i niechybnie z czasem tworzy zmarszczki. Używać Dra A. Rixa perłowego kremu białego, różowego, żółtego. Ten puder kremowy przez władzę badany, z poręczeniem nieszkodliwy, nie jest wcale szminką. Panie mają zaraz matową, delikatną cerę. Do pielęgnowania skóry i piękności niedościgalnie dobry i wydatny w użyciu. Dawka na próbę 1·65 K, wielka dawka, wystarczająca na 4 mies., 3·30 K. Wysyłka ściśle dyskretna.

Kosm. Dra A. Rixa laboratoryum, Wiedeń, IX., Lackirergasse 6 V. Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ulica Floryańska 15; Drog. Komorowskiego, ul. Floryańska 33; Perfumerya „pod Kometą"; Perfumerya Reima i Ski, Rynek 37; we Lwowie: Apteka S. Ruckera pod „srebrnym orłem", ul. Krakowska 1; Perfumerya Sładowskiego; Droguerya Bracha, Tarnów; Apteka Łopatki, Kołomyja, ul. Jagiellońska; w Bielsku: Drog. Polaczka, ul. Kolejowa; w Cieszynie: Droguerya pod „Czarnym psem" i Droguerya pod „Kotwicą" 6496 1 7

PRASY DO SIANA

do pakowania siana, słomy, wełny, lnu, wiór, torfu itd. Prasy do skór surowych i wyprawionych, prasy hydrauliczne najdoskonalszej konstrukcyi wyrabiają i

Katalog Nr 1018 wysyłają za darmo i opłatnie

Ph. Mayfarth & Co, Wiedeń, II/1. 6139 3 5

Z Najwyższego upoważnienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości.

Nadzwyczajna

c. k. Loterya państwowa
na cele opieki wojennej.

Ta loterya w gotówce

obejmuje **21.146 wygranych gotówką** w ogólnej ilości **625.000 koron.** Główna wygrana:

200.000 koron.

Ciągnienie nastąpi jawnie w Wiedniu 5 października 1916.

Los kosztuje 4 korony.

Losy są do nabycia: w oddziale loteryj dobroczynnych, Wiedeń, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, w kolekturach loteryjnych, trafikach w urzędach podatkowych, pocztowych, telegraficznych i kolejowych, w kantorach wymiany itd. — Dla kupujących losy plany gry zadarmo. Przesyłka losów wolna od opłaty pocztowej.

Z c. k. Gener. Dyrekcyi loteryj państwowych.

6086 5 10 (Oddział loteryj na cele dobroczynne).

Księgarnia Polska

w Krakowie, ul. Sławkowska l. 3, dostarcza wszelkich, gdziekolwiek wydanych książek, map, kalendarzy, atlasów, nut, plakiet pamiątkowych i żurnali z możliwą szybkością 6078 10 20

Obiady

prywatne, ul. Karmelicka 46, II p. **na prawo.** 5366 12 20

Szukam dzierżawy

1—2 morgów ogrodu z budynkiem mieszkalnym i gospodarczym. Helena Michalewska, Krynica, „Trzy Róże". 6262 3 3

Rysiowa

wróciła, udziela lekcyj fortepianu po cenach przystępnych. Ul. Felicyanek 7, I piętro. Przyjmuje po obiedzie. 6237 7 15

Rutynowana nauczycielka

udziela lekcyj muzyki po bardzo przystępnej cenie. Zbiorowe lekcye języka francuskiego lub niemieckiego, miesięcznie 3 K, od osoby. Wiadomość: **Pańska 9,** I p., na lewo, od 10 do 6-tej. 6447 4 8

Fisharmonia

stara, do sprzedania, ul. Jagiellońska l. 12, II p., drzwi środkowe. Oglądać można od 10 do 2-giej. 6648

Rower

w dobrym stanie, kupię za cenę przystępną. Zgłoszenia pisemne pod adresem: Zygmunt Kallenbach, ul Asnyka L. 9. 6427 3 3

Makarony 6234 6 10
Marmolady
Miód
Herbatę Cejlońską

poleca

Handel kolonialny

Teofil Nikiel

Kraków, Długa 6.

DZWONKI

elektryczne naprawia i instaluje z precyzyą i tanio

H. NIEMETZ

optyk i mechanik

Kraków, ulica Karmelicka 15. 3469 12 12

Stajnia na cztery konie

wozownia i szopa w Krowodrzy ul. Wojskowa l. 209 (Zbrojówka) zaraz do wynajęcia. Wiadomość ul. Potockiego 2 od 2—4 pop. 6250 3 3

Fabryka pieców kaflowych

przyjmuje zamówienia na piece i kuchnie kaflowe, przeróbki i reparacye w Krakowie i na prowincyi, z gwarancyą. **Władysław Wojtyga, majster kafl., Kraków—Zakrzówek.** 5990 8 8

Praktykant

z ukończoną II klasą gimn. znajdzie umieszczenie w handlu Juliana Kurkiewicza, Kraków, Mały Rynek. 6032 6 6

Kupię

w Krakowie realność w cenie około 50.000 K, nadającą się na kawiarnię lub restauracyę. Wiadomość: **Szczałkowska,** Grodzka 39, II. p., na ganku 6410 3 3

2 urocze wille

o 40 pokojach, położone w najpiękniejszej okolicy w miejscu kąpielowem i leczniczem, z kawałkiem lasu, ogrodem kwiatowym, owocowym i warzywnym, nadające się na sanatoryum, z powodu stosunków familijnych są natychmiast do sprzedania. Wyjaśnień udziela p. Juda Goldfinger, Kraków, ul. Estery L. 5 lub Karol Swidziński, Gleichenberg, Willa Frankenstein. 6341 3 6

Fortepian

do przegrywania na godziny lub do wynajęcia. Adres poda Administracya „N. Reformy" 5950 11 0

2 maszyny do pisania

używane, lecz w zupełnie dobrym stanie do sprzedania w Księgarni katolickiej Dra Miłkowskiego w Krakowie (Floryańska 1). 5613 0 10

Kupuję i sprzedaję

złoto, srebro, brylanty, oraz wszelką **biżuteryę, nową i antyczną,** płacąc najwyższą cenę. J. Cyankiewicz, zakład zegarmistrzowski i jubilerski, Kraków, **Sławkowska 24.** 4799 22 30

Słynne, ból uśmierzające nacieranie na

reumatyzm

oraz gościec, ischias, bóle głowy etc. 5059 57 0

NERWOL

Doktora Franzosa z Tarnopola

wyrabia i ekspedyuje w czasie wojny

Einhorn Apotheke, Prag Altstädter Ring

po cenie 1 kor. za flaszkę, skąd należy „Nerwol" sprowadzić, na wypadek, gdyby go nie można dostać w aptekach tamtejszych.

Poszukiwanie zaginionych.

Alescia z Kisilów Schottowa, żona wachmistrza sztabowego I p. ułanów, w Chrzanowie, dom Kleina, poszukuje swych braci, Michała Kisila, c. i k. starszego inżyniera z Kosowej, który obecnie ma być jako rotmistrz przy inżynieryi wojskowej; Franciszka Kisila, kupca ze Sieniawy, siostry swej Waleryi Łabęckiej, żony drogomistrza z Żydaczowa, oraz Cecylii Kabiszynowej, żony oficyała Sądu z Oleska. 6601 2 6

Kucharz

z dobremi świadectwami, żonaty, wolny od wojska, w średnim wieku poszukuje posady na ordynaryę. Zgłoszenia: Michał Pasterz, Żołynia. 6527 1 2

Kamienicę

lub willę w starym Krakowie, najchętniej w Dziel. IV lub V kupię. Wkład gotówką 50 tys. koron. Zgłoszenia pod „Dux" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6687

Posady

poszukuje w przedsiębiorstwie lub urzędzie. Uzdolnienie: praktyka w wydziale powiat., jako pomocnik kontrolera, 4 kl. gimnaz. i egzamin z rachunkowości państw. i kupiec. Zgłoszenia pod „Tr. 25" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6681 1 3

Poszukuję

2 porządnie umeblowanych pokoi z kuchnią, elektryką i łazienką. Zgłoszenia pod S. L. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6683

Pokój

umeblowany, dla panów, do wynajęcia zaraz. Ul. Krótka 10, II p., na lewo. 6674 1 5

Akademiczka

poszukuje lekcyj w zakresie klas posp., wydziałowych lub niższego gimnazyum. Zgłoszenia pod Z. S. 25 przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6676 1 2

Asystent

farmacyi, zupełnie wolny od wojska, poszukuje susientacyi, lub stałej posady w Krakowie. Zgłoszenia pod „Asystent 910" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6579 1 3

Potrzebny student

znający dobrze język niemiecki, do przygotowania chłopca z czwartej klasy ludowej i pierwszej wydziałowej. Zgłoszenia z odpisem świadectwa i podaniem warunków przyjmuje Admin. „N. Reformy" pod S. N. 6678

Poszukuje leśniczego

wolnego od wojska, las koło Jarosławia. Odpisy świadectw nadesłać: Górska, Zakopane, dom Wiegelmana. 6671 1 3

Lekcyj

gry na fortepianie i teoryi udziela rutynowany nauczyciel 2 razy tygodniowo po 16 K miesięcznie. Zgłoszenia pod „Superarbit" do biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 6572 1 2

Rutynowany rządca

w średnim wieku obejmie posadę w majątku, tylko w zachodniej Galicyi. Na żądanie odpisy świadectw. Zgłoszenia: Poczta Horyniec. 6468 4 5

Pianistka

udziela lekcyj gry na fortepianie. Wiadomość: ul. Kremerowska l. 10, parter na prawo. 6471 3 0

Wyśmienity

ser holenderski „Gouda" sprzedaje po cenach przystępnych firma H. Fritsch w Krakowie, Mały Rynek. 6473 4 4

Obiady

mięsne, z 3 ch dań, po cenach przystępnych wydaje w domu i na miasto „Kuchnia domowa". Ul. Sławkowska L. 14, I p. 6198 6 12

L. Lewicki

Kraków, Rynek 15

Handel delikatesów, Pokoje do śniadań i Restauracya.

Codzień

KONCERT

Muzyki salonowej A. Wrońskiego.

Piwo wyłącznie pilzneńskie. Znakomita kuchnia. Wykwintny bufet. Gabinety. 6441 6 0

Lokal otwarty do 12 w nocy.

Student

z ukończoną VI kl. gimnazyalną poszukuje posady w aptece. Zgłoszenia przyjmuje W. Osiowska, Wadowice. 6658 2 3

Do wynajęcia

przy ul. Senackiej l. 6: 5 pokoi, 2 przedpok. z przynależnościami, całe II p., od 1 paźdz., nadające się na kancelaryę adwokacką. Pokoje duże. Oświetlenie elektr. 6650 2 3

Najtańsza

Pracownia haftów

i szycia bielizny, wykonuje roboty na czas i starannie. Ul. Jagiellońska 6, I p. 6668

Przyjmuję

panienki na mieszkanie z całem utrzymaniem. Wiadomość: Domagalska, ul. św. Filipa l. 12. I. 6669 1 2

Panna

mająca egzamin z rachunkowości państwowej, poszukuje posady. Zgłoszenia listowne pod L. 333 przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6665 1 3

Kupię krótki

Fortepian

Zgłoszenia pod: Fortepian przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6697 1 2

Nauczycielka

udziela lekcyj ze szkół ludowych i wydziałowych. Zgłoszenia listowne pod Z. F. do biura ogłoszeń i dzienników Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska 7. 6673

C.

Byłem w K., ale Cię nie zastałem. Przyjedź, proszę! N. 6559

Do sprzedania

Futro i palto męskie, ulster, ubranie frakowe i ubranie marynarkowe. Garbarska 10, II p., drzwi na prawo. 6693 1 3

Do prowadzenia kuchni

i małego gospodarstwa, na wsi w pobliżu Krakowa, poszukuje odpowiedniej osoby, samotny kawaler. Zgłoszenia listowne pod X. Y. Z. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6661 1 3

2 pokoje

frontowe, umeblowane, do wynajęcia. Ul. Krzywa 4., I p., na prawo. 6702 1 3

Kapelusze damskie

poleca po cenach przystępnych

SALON MÓD
FRANCISZKI SACHER
Kraków, Stradom 27.
6706 1 16

Poszukuje się

do kupna, w okolicy Krakowa, najdalej do 2 mil, 8 do 10 morgów pola, wraz z domkiem mieszkalnym i zabudowaniami. Zgłoszenia przyjmuje Admin. „N. Reformy" pod H. L. 6195 4 5

Panienkę

z lepsz. rodz. z utrzym. lub bez, przyjmę na mieszk., mając dla towarz. córeczkę z III kl. gimn. Rodzina kat. Cena wedle umowy. Wiad.: Długa 60, parter na prawo. 6436 2 2

Resztki okazyjnie

i płótno z Wiednia przywiozłam i sprzedaję pod dawnym adresem: Dietlowska l. 69, wejście od ulicy Brzozowej 4, I p. 6504 3 4

„JERRY" Ska

z ogr. odpow. Amerykańskie urządzenia biurowe. Centrala dla Galicyi, Bukowiny i Królestwa Polskiego.

Kraków, Floryańska 28
Tel. 1416. 591 53 0

TANIE RESZTKI!

Materyj wełnianych, do prania i towarów płóciennych z tkalni

Józ. Bartosz
Dobruszka 21, Czechy.

Piszcie o cennik resztek

który obejmuje całe kolekcye materyj kostyumowych, jedwabi, męskich materyj, aksamitów, barchanów, dalej adamaszków, wsypów i towarów płóciennych. 1 paczka: 20 m prima resztek do prania za K 50·— franco za zalicz. obej.: zefiry, kanefasy, kretony, płótna, flanele i t. d., dzielone podług życzenia. — Próbek resztek się nie wysyła! 5082 9 10

Udzielam lekcyj czesania

ondulacyi, pielęgnowania twarzy i kosmetyki. Mam również artystyczne gotowe fryzury. **Franciszka Budziaszek,** z praktyką warszawską i wiedeńską, Kraków, ul. Floryańska 23, II p., oficyna. 6707

Do wynajęcia

sklep z wielką salą, dwoma gabinetami, przy ulicy Grodzkiej l. 42, nadający się na restauracyę, aptekę, cukiernię, od 1 października. 6675 1 3

Magister farmacyi

dobrze polecony, znajdzie posadę w aptece **Jana Niesiołowskiego w Tarnowie** z dniem 15 października b. r. 6667 1 3

Wszelakie łszmaty

odpadki sukna, papier gazetowy i odpadki papierowe kupuje po najwyższych cenach **J. Better, Kraków,** ul. Krakowska 49. Tel. 1449. 6698 1 10

Sok malinowy

z poręczeniem naturalnie czysty, gotowany w najlepszym cukrze, 5 kg za 12·— K opłatnie wysyła za zaliczką **A. Tosek, Praga, Kral. Winohrady 1274/K I.**

Przy hurtownych zamówieniach osobne ceny. 6518 2 4

Języki:
Angielski
Francuski
Niemiecki itd.

Początki, Konwersacya, Gramatyka, Korespondencya, Literatura. Lekcye osobne i zbiorowe od 5 koron miesięcznie.

Instytut Ansona
ul. Szewska 17.
6150 7 0

Poszukuję

do kupna kamienicy w Krakowie, bez pośrednictwa, w cenie 70.000 do 80.000 K z długiem hipotecznym. Gotówka 40.000 do 50.000 K. Zgłoszenia listowne pod „Ufność" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 6532 3 3

Naprawia

i instaluje **dzwonki elektr., telefony** i wszystko w zakresie **elektryki,** rutynowany **elektromechanik, T. Armatys,** Kraków, Zyblikiewicza 15. 6551 2 3

Na sezon zimowy

przyjmuję kapelusze męskie, damskie i dziecięce do prania, farbowania i przefasonowania według najnowszych modeli wiedeńskich w ciągu 24 godzin. Specyalista w przefasonowaniu kapeluszy aksamitem. J. Gross. Kraków, Stradom 27. Wyrób kapeluszy. 6525 2 3

Pokoje umeblowane

światło elektr., gaz, łazienki. Kraków, Radziwiłłowska 15. 6513 5 10

Kocham Cię

Bresz. ilustr. Starego Szpaka. Kolos. powodzenie. Cena 60 hal. z przes. Eksp. Biuro. Kraków, ul. Floryańska 49, III p. 6428 3 8

Srebro i antyki

kupuje i sprzedaje S. Katzner, ul. Bracka 5. 6502 4 20

Po najlepszych cenach

kupuję ubrania używane męskie, damskie i t. p. Korespondenka wystarcza. M. Schwarz, ul. Józefa 1. 5309 20 20

Książki

dla szkół ludowych, wydziałowych i gimnazyalnych

Zeszyty

i przybory szkolne

Druki

szkolne, oraz dla c. k. Starostw, urzędów gminnych, parafialnych, i różne inne, dostarcza

Drukarnia i Księgarnia W. Poturalskiego Kraków-Podgórze.

Cennik bezpłatnie. 6394 4 4

SAMOUCZEK „ARGUS"

w zupełności zastępuje nauczyciela!!

JĘZ. NIEMIECKI: część I. lub II. K 5·—. Wyd. popularne dostępne nawet dla osób, posiad. tylko wykształc. ludowe. Zeszyt 1, 2 lub 3, K 1·20.

JĘZ. FRANCUSKI: część I. —, za K 6·—. (lub: K 3·50 za część I a i K 3·— za część I b).

JĘZ. ANGIELSKI: wyjdzie w września b. r.

Za przes. poleconą liczy się 25 hal.; za pobraniem poczt. o 50 hal. drożej.

Samouczek „Argus" opracowany został na podstawie znakomitej metody Ansona dla osób, które pragną posiąść praktyczną znajomość obcych języków, a nie mogą korzystać z nauki w specyalnych instytutach języków (Ansona, Berlitza i t. d.)

Samouczek „Argus" podaje materyał naukowy z zakresu życia codziennego systematycznie i to tylko w takich dozach, by uczeń był w stanie łatwo i trwale przyswoić go sobie. Uczący się przez cały czas nauki nie natrafia na żadne trudności, a dzięki szybkim postępom w kierunku praktycznego władania językiem, zamiłowanie uczącego się do nauki stale wzrasta.

Samouczek „Argus" zajmuje się nauką wszechstronnie, uwzględnia bowiem zarówno konwersacyę, jak i gramatykę.

Do nabycia w większych księgarniach lub **Składzie głównym Stanisława Goldmana w Krakowie, ul. Szewska 17, (II. p., Instytut języków Ansona).**

Prospekty wysyła się bezpłatnie. 6189 3 0

SYNDYKAT ROLNICZY W KRAKOWIE

6713 1 3

ma na składzie i może zaraz dostarczyć kilku **garniturów młocarnianych parowych** 7-konnych z **elewatorami do słomy,** oraz 4-konnych, tudzież **młocarni z motorami benzynowymi** w różnych wielkościach, nadto **młocarni kieratowych, pras do słomy, siewników rzędowych, tryerów, pługów oryginalnych Sacka, bron i t. d.** — — — — — Oferty na żądanie.

Kapelusze w wielkim wyborze

oraz żałobne na składzie.

Jadwiga Pellerowa
Rynek 43, I p., Linia A.-B.
nad sklepem p. Wiskidy.
6554 4 20

Sierota,

po legioniście, poszukuje praktyki na poczcie. Zajmie się domem. Może udzielać początków języka francuskiego i muzyki. Zgłoszenia pod Z. W. przyjmuje Admin. „Nowej Reformy". 6572 3 3

Kilka olejnych obrazów

wybitnych malarzy polskich do sprzedania. Oglądać można od godz. 2—6 po południu. Ul. Powiśle 2, I p., od frontu. 5460 21 0

Płatniczy

pierwszorzędnych interesów, z chlubnemi świadectwami, mogący złożyć większą kaucyę, poszukuje posady. Zgłoszenia pod „G" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 656. 3 3

Starsza osoba o wybitnej inteligencyi udziela

lekcyj i konwersacyi niemieckiej

u siebie. Adres złożony w Biurze J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9. 6519 3 3

Jabłka

zdrowe, w ilościach od 5000 kilogramów wzwyż, loco wagon, dowolna stacya załadowania, nasypane do wagonu, bez worków, zakupuje parowa fabryka marmolady **Stanisław Gurgul w Jarosławiu.** 6545 3 3

Potrzebny jest

praktykant z ukończoną wydziałową lub II gimn. do cukierni **W. Nowaka w Bochni.** 6542 5 10

Części do

maszyn do szycia

poleca i wszelkie naprawy uskutecznia **H. Niemetz,** mechanik, **Kraków,** ulica Karmelicka l. 15. 5116 10 10

Wojskowe zegarki w branzoletce.

dokładnie uregulowane i obciągnięte. Niklowe lub stalowe K 12·—, 16·—, 20·—, z błyszczącą radyową tarczą K 16·—, 20·—, 24·—. W srebrnej oprawie K 18·—, 24·—, 28·—. Z błyszczącą, radyową tarczą K 30·—, 36·—. Srebrny zegarek w branzoletce rozciąg. K 30·—, 36·—, 40·—. 14-karat. złoty zegarek w branzoletce rozciąg. K 100·—, 120·—, 140·—. 3-letnie pisemne poręczenie. Wysyłka za zaliczką. Niema ryzyka! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. **Pierwsza fabryka zegarów Jana Konrada,** c. i k. nadw. dostawcy, Brüx Nr 1354 (Czechy). Bezpłatna wysyłka mego katalogu głównego każdemu na życzenie. 5554 6 20

Księgarnia Leona Frommera

w Krakowie, ul. Floryańska l. 39

poleca:

Markiewicz. Skorowidz przekroczeń policyjno-karnych, podlegających jurysd. władz politycznych i policyjnych pierwszej instancyi . . . . . 4 K

Piwocki. Zbiór ustaw i rozporządzeń administracyjnych tom I—VII 75 K (dalsze tomy w druku; każdy tom oddzielnie do nabycia).

Stefko K. prof. Dr. Die Grundprobleme des Civilprocessrechts 10 K

— Egzekucyjna przysięga wyjawienia . . . . . 4 K

Wróblewski Stan. prof. Dr. Nowele do austr. kodeksu cywilnego wraz z ordyn. o odebraniu własnowolności z 28 czerwca 1916 l. 207 D. u. p. . . . . . 6 K

Katalogi na żądanie darmo i opłatnie. 6652 2 3

Swój do swego — wyrób miejscowy.

TANI SKLEP POLSKI (plac Maryacki 3, za sklepem Wnego Herliczki) sprzedaje gotową bieliznę i konfekcyę damską i dziecięcą.

Zamówienia hurtowne przyjmują:

ZWIĄZEK PRACY KOBIET (Bracka 8). Bielizna damska, męska i dziecięca.

SZWALNIA DLA DOTKNIĘTYCH WOJNĄ (plac Szczepański 7). Konfekcya damska: bluzki, spódnice, halki, szlafroki, fartuszki. 4995 8 8

SZWALNIA OCHRONY KOBIET (Krupnicza 16). Konfekcya dziecięca: ubranka, sukienki, fartuszki.

Do wynajęcia

przy ul. Blich, l. 4.

Na I piętrze: 1 pokój, kuchnia, przedpokój, elektryczne oświetlenie — od 1 października.

Wiadomość na miejscu. 6450 4 0

Marki „Sidonia"

KOTLETY JARSKIE

jako produkt starannie sporządzonej mieszaniny najpożywniejszych, łatwo strawnych, smacznych, a zupełnie drogie mięso zastępujących składników; w obecnym czasie bardzo polecenia godne.

Wyrób krajowy. 3194 20 0

Paczka do sporządzenia 6 kotletów kosztuje tylko 70 hal.
Wyłączna sprzedaż na Kraków w składzie fabrycznym:

L. Sykułowski, Kraków, Szewska 21.

Zamówienia na prowincyę uskutecznia się natychmiast.
P. T. Kupcom odpowiedni rabat. **Wszędzie do nabycia.**

Ogłoszenie.

8 Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Spółki kowalskiej w Sułkowicach

Stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną poręką, odbędzie się w Sułkowicach w budynku c. k. szkoły zawodowej przemysłu żelaznego w Sułkowicach **dnia 17 września 1916 r.** o godzinie 3 po południu z następującym

Porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności za rok 1915/16;
3) Sprawozdanie Komisyi kontrolującej z kontroli zamknięcia rachunkowego i bilansu z wnioskami na udzielenie absolutoryum Dyrekcyi i rozdział zysków;
4) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej z wnioskiem o udzielenie absolutoryum Radzie Nadzorczej i Komisyi kontrolującej z ich czynności.
5) Sprawa uzupełnienia drobnych udziałów członków kowali;
6) Wybór czterech członków Rady Nadzorczej w miejsce wylosowanych po myśli paragrafu 24 statutu. 6689

ZA RADĘ NADZORCZĄ

Sekretarz: **Antoni Gutkowski.** Prezes: **Kazimierz ks. Lubomirski.**

Przybory bilardowe

kije, bile, kręgielki, skórki, skówki, kreda i wszelkie przybory bilardowe w największym wyborze. **Karty do gry, domina, szachy,** sztony i wszelkie gry kawiarniane — polecają najtaniej

REIM I S-KA, KRAKÓW
Rynek 37, linia A-B. 6474 3 3

H. Altenberg, G. Seyfarth, E. Wende i Ska
Lwów, Hotel George'a
poleca następujące ostatnie wydawnictwa:

GROTTGER: CYKLE

(Warszawa-Polonia-Lituania-Wojna)

Album — 34 reprodukcyi w formacie folio. Cena K 10.—, z przesyłką pocztową K 11·—.

ADAM SKAŁKOWSKI: 6912 3 3

OFICEROWIE POLSCY STU DNI

(WATERLOO).

Cena K 3·20, z przesyłką pocztową K 3·70.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Znakomity odżywczy porter szwedzki,
Deserowe czerwone wino dalmatyńskie dla niedokrewnych,
Wino tokayskie,
Malage,
Koniaki lecznicze,
Wina reńskie,
Konserwy jarzynowe i owocowe,
Doskonałe wódki i likiery

poleca

A. Hawełka w Krakowie
c. i k. nadworny dostawca. 6436 4 4

Kinoteatr „Lubicz"

W pierwszych dniach października b. r. zostanie otwarte Kino **przy ul. Lubicz l. 15, tuż za podkopem.** 6593 2 4

Na zreformowanych prywatnych Kursach seminaryjnych żeńskich

wpisy od 1—10-go września w godz. od 11—1 i 3—5 pop. ul. Szujskiego 1, parter. Początek nauki 12-go. W bieżącym roku szkolnym otwartym będzie rok I studyów, odpowiadający planom I kursu seminaryum i uzupełniający społeczno-oświatowy kurs V. Liczba uczennic ograniczona. Program kursów przedyskutowany na posiedzeniach naukowych Tow. pol. Instytutu pedagog. w Dyrekcyi Zakładu. 6585 2 3

„Ordinatorium sexuologicum",

Zakład dla nowego zakresu lekarskiej praktyki

(różnorodne sprawy i przypadłości życia płciowego),

D-ra Stan. Kurkiewicza, lekarza-specyalisty.
Przy **ul. Batorego 20 w Krakowie.**

Po 50 hal. do nabycia u mnie książka **„Ludzkie życie płciowe".** Jest to interesujący wykład o nowej praktyce lekarskiej i o powszechnej pomocy w zaradzaniu wielkiemu nieszczęściu ludzkości. 2951 17 0

CABALIN

najtańsza i najlepsza pasta do obuwia. 6123 4 4

Elektryczne lampki kieszonkowe

baterye **lampki żarowe**

w najlepszym gatunku poleca po najtańszych cenach odsprzedawcom 6549 1 0

A. WEISSBERG, WIEDEŃ, II,
Untere Donaustrasse 23/3., Abt. III.
Katalogi zadarmo! Korespondencya polska!

Rządowo uprawniona

fabryka wód min. sztucznych i specyalnych leczniczych

pod firmą

K. RZĄCA i CHMURSKI w KRAKOWIE,

przy ul. św. Gertrudy pod Nr. 4

wyrabia pod kontrolą komisyi Przemysłowej Tow. Lek. Krak. polecone przez to Tow.

wody mineralne sztuczne

odpowiadające składem chemicznym wodom: BILIŃSKIEJ, GIESSHÜBLERSKIEJ, SELTERSKIEJ, VICHY, MARYENBADZKIEJ, HOMBURG, KISSINGEN, i t. d.

specyalne lecznicze 11 42 0

jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwasową, oraz **wody lecznicze normalne z przepisu Prof. Jaworskiego.**

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cennik na żądanie franco

L. 361. 6631

Ogłoszenie licytacyi.

C. k. Zarząd lasów i dóbr państwowych w Polanicy, poczta Bolechów, ma do sprzedania 19.405 sztuk = około 24.250 kg kory garbarskiej loco las i 38.000 sztuk = około 47.000 kg takiej kory loco stacya kolei państwowej Bolechów w drodze pisemnej licytacyi, która odbędzie się **dnia 20 b. m.** o godz. 10 przed południem.

Bliższe warunki licytacyi są do przejrzenia w c. k. Zarządzie lasów lub w c. k. Dyrekcyi lasów w Białej.

W ofertach należy nadmienić wyraźnie, że oferentowi wszelkie warunki licytacyi są dokładnie znane.

Polanica, dnia 4 września 1916.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 20.

Rządca drukarni L. K. Górski.